

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 145. — ŠTEV. 145.

NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 22, 1921. — SREDA, 22. JUNIJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

SAMUEL GOMPERS SE NOČE PODATI

PREDSEDNIK AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE PRAVI, DA SKUŠAJO HEARSTOVI INTERESI UNIČITI FEDERACIJO. OSEMNAJST TISOČ GLASOV JE TREBA ZA VEČINO, IN LEWIS JIH BO NAJBRŽE DOBIL.

Denver, Colo., 21. junija. — Obvestilo John D. Lewisa, predsednika United Mine Workers of America, da bo nasprotoval Samuelu Gompersu za predsedništvo Ameriške delavske federacije pri letnih volitvah, ki so določene na prihodnji petek, je zasenčilo vsak drugi razvoj na večeršnjem zasedanju konvencije ter ustvarilo položaj, ki bo postal vedno bolj napet, dokler se volitve ne bodo pričele.

Objava Lewisa je prišla par minut potem, ko je predsednik Gompers odstranil z dnevnega reda predlog, katerega je postavil delegat Leheny iz Wyo., naj se imenuje komitej, ki bo preiskal poročilo, da je bil poslan v Denver poseben sklad, s pomočjo katerega naj bi se strmo glavo Gompersa ter postavilo na prestop Lewisa.

Voditelj rudarjev ni hotel olepšati svoje formalne objave z nikakim komentarjem glede možnosti svojega uspeha, a ker so njegovi ožji prijatelji ponovno izjavili, da ne bo postal kandidat, razven če se mu bo zagotovilo zadosti glasov, da v resnici zmaga, je iz tega jasno razvidno, da upa poraziti Gompersa.

Pregled delegacij je pokazal približno 14.000 glasov za Lewisa in njegova najmočnejša podpora prihaja od bratovščin železničarjev ter gradilnih uni. Približno 18.000 glasov je treba za izvolitev.

Brez ozira na izid borbe med Lewisom in Gompersom je jasno, da bo imel ta boj učinek na vsako akcijo konvencije od sedaj naprej pa do volitev.

Predsednik Gompers je napadel Hearstove interese ter izjavil, da si na vse mogoče načine prizadeva uničiti Ameriško delavsko federacijo.

KAJ BO Z RESOLUCIJO GLEDE RAZOROŽENJA?

Porter si prizadeva uveljaviti glasovanje glede resolucije, tikajoče se razoroženja.

Washington, D. C., 20. junija. Kongresnik Porter je danes zjutraj zbral voditelje svoje stranke v poskusu, da spravi skozi svojo razoroževalno resolucijo v današnji seji poslanske zbornice. On ima podporo in aktivno sodelovanje večinskega voditelja Mondella, ki je dal izraza svojemu namenu, da predloži še danes resolucijo.

Ta resolucija, ki jo je zbornica uveljavila na mestu načrta senatorja Boraha, ki določa trojen dogovor, katerega bi sklenile Anglija, Japonska in Združene države, naj bi stavila celo vprašanje razoroženja v roke predsednika. Za posledico bi imela tudi, da bi se ločilo vprašanje razoroženja od predloga za mornariško dovolila.

Če bi prišla Porterjeva resolucija skozi zbornico, se ne veruje, da bi jo senat zavrgel, kajti denarja nam je podati najbolj po Domestio Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, sancealljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Raspoklila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$2.40	1.000 kron	\$ 7.70
400 kron	\$3.20	5.000 kron	\$38.00
500 kron	\$4.00	10.000 kron	\$75.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Raspoklila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 3.00	500 lir	\$26.50
100 lir	\$ 5.50	1000 lir	\$52.00
300 lir	\$15.90		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Raspoklila na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1.000 nemško-avstrijskih kron	\$ 2.75
5.000 nemško-avstrijskih kron	\$ 12.00
10.000 nemško-avstrijskih kron	\$ 24.00
50.000 nemško-avstrijskih kron	\$117.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dope v roke.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo najamne izvanredno ugodne pogoje, ki bodo vsilike koristni za one, ki se želijo posluževati naše banke.

Denar nam je podati najbolj po Domestio Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
62 Cortlandt St., New York
Za posredovanje

NAČELNIK AMERIŠKE SUŠE PRI PISALNI MIZI.

Slika nam kaže Roya Haynesa, ki je postal po odstopu Johna F. Kramera suhaški komisar Združenih držav.

PROŠNJA ZAVEZNIKOV ANGLEŠKA KRALJEVA NA GRŠKO VLADO DVOJICA NA IRSKEM

Zavezniki so naprošili Grško, naj odgodi napad na Turke. — Grška bo kmalo odgovorila.

Paris, Francija, 20. junija. — Ofenzivnim operacijam v Mali Aziji nasprotujejo Anglija, Francija in Italija, ki so poslale vladi sporočilo, v katerem prosijo, naj Konstantin preloži svojo kampa-njo proti Turkom ter sprejme posredovanje, ki bo mogoče uravnalo položaj na Bližnjem istoku.

Poslanica je bila izročena kralju Konstantinu in ministrskemu predsedniku Gounarisu v Smirni ter se domneva, da bo grška vlada takoj odgovorila na to poslano. Če bo ta odgovor ugoden, bo sledila slična akcija z ozirom na turške nacionaliste.

Glasi se, da se Angleži zavzemajo za umaknitev grških sil iz Smirne ter za zopetno ustanovitev turške suverenitete nad tem okrajem. Plemenite v vrste manjšine naj bi se zavarovalo, s pomočjo mednarodne policije, so glasno z londonskim načrtom. Dogovor in soglasja glede Tracije se še ni doseglo in tozadevne razprave so bile prelozene, dokler ne bo prišel odgovor Grške na posredovalni predlog zaveznikov.

Zavezniki visoki komisarij v Slezijski so bili naprošeni, naj postavijo enotno poročilo glede mej, katero naj bi se ustanovilo med Poljsko in Nemčijo v plebisitnem okraju. Če bi komisarij ne bili v stanju priti v tem oziru de, soglasja, bodo poslani izvedenci, da uravnajo položaj in tako Poljaki kot Nemci bodo prisiljeni sprejeti odločitev zaveznikov, ki bo temeljila na poročilih izvedencev.

London, Anglija, 20. junija. — Poudarba angleško-ameriške intervencije bi se z veseljem pozdravilo od najboljsegga mnenja na Grškem, da se prepreči nepotrebnost prelivanja krvi v bodoči ofenzivi. Tako poročila poročevalec londonskega "Times" v Smirni. V poročilu se dostavlja, da je v soboto angleški konzul oficijelno obiskal ministrskega predsednika Gounarisa.

VANDERLIP NE BO MOGEL DOSTI OPRAVITI.

Tokio, Japonsko, 21. junija. — Pred kratkim si je zagotovil W. B. Vanderlip od ruske sovjetske vlade velike koncesije v Kamčatki. Sedaj pa izjavlja japonska vlada, da ne spada Kamčatka med mornariške province ter da so vse pogodbe, ki jih je glede nje sklenila ruska sovjetska vlada, neveljavne.

Tročki je zadobil kontrolo v Moskviški internacionali.

DOMINIKANCI HOČEJO POPOLNO SVOBODO

Carabahal, pravilno izvoljeni predsednik Santo Domingo, dvomi o dobri veri amer. oblasti.

Washington, D. C., 21. juni. — Ali bo dogovor, soglasno s katerim so Združene države pripravljene napraviti konec vojaški okupaciji Santo Domingo zopet uveljavil popolno neodvisnost republike ali pa pomenjal protektorat nad republiko? Enrijuer Carabahal, pravilno izvoljenemu predsedniku republike, To vprašanje se je stavilo dr. Santo Domingo, ki je priznan kot tak od vsake druge ameriške vlade, le od one Združenih držav ne.

Santo Domingo ne bo nikdar zadovoljen z nobeno drugo stvarjo kot z uveljavljenjem razmer kot so bile uveljavljene potom dogovora leta 1907. — je odvrnil. — Mi smo, sprejeli pogoje proklamacije, katero je izdal admiral Robinson le kot temelj za nadaljnja pogajanja. Mi ne priznavamo, da so imele Združene države kako postavno ali moralno pravico intervenirati leta 1916.

Ali boste kandidat za zopetno izvolitev?

To je stvar naroda Santo Domingo, da določi, — se je glasil odgovor, katerega se tudi lahko smatra za pripravljenost, da nastopi zopet kot kandidat.

Pazval bom zbornico, ki ima na temelju ustave pravico izvoliti predsednika, naj v takem slučaju kot je sedanjim imenuje moža, ki bo zastopnik vseh strank, v namenu, da se prepreči izvolitev moža, ki bi zastopal le eno stran.

Dr. Carabahal je bil soglasno izvoljen predsednikom kot kompromisni kandidat leta 1916. Pri znanosti od strani Združenih držav je izostalo, ker ni hotel Carabahal dvakrat privoliti v gotove zahteve okupacijskih uradnikov. Te zahteve so dejanski izločile dominikansko avtoriteto ter polagala vlado izključno le v roke Amerikancev. Njegovo priznanje je bilo odklonjeno le na temelju tega, kajti nikdar se ni dovolilo, o pravičnosti njegove izvolitve.

Dr. Carabahal je rekel nadalje, da so vsi Dominikanci za vzdržanje dogovora iz leta 1907, soglasno s katerim naj bi Amerikanci vodili financiranje ter kolektiranje carine. Ta dogovor naj bi ostal pravomočen, dokler bi republika ne plačala zadnjega svojega dolga.

Nikdar pa ne bomo privolili v tako omejevanje naše suverenosti in neodvisnosti, — je dodal.

ALBANSKI SPOR PRED LIGO.

Zeneva, Švica, 21. junija. — Svet Lige narodov je nadajeval danes z zaslišanji, ki se tičejo protestov Albanije proti neprestanemu omejevanju od strani Grkov in Jugoslovancev. Pričakovati je bilo, da se bo tudi pričelo razpravljati o sporu med Poljsko in Litvinsko glede bodočega statusa Vilne in okolice.

Vojaška komisija preiskuje vojaški položaj na Ogrskem v zvezi s prošnjo te dežele za vstop v Ligo. Polkovnik Nevess, ki zastopa Brazilijo, je načelnik te komisije, ki bo baje kmalu dovršila besedilo svojega poročila, tikajočega se razoroženja.

ARGENTINA IGNORIRA LIGO.

Zeneva, Švica, 21. junija. — Liga narodov je pozvala zvezo juristov, ki izvršujejo svoj poklic v južno-ameriških republikah, naj predlagajo kandidate za mesta pri nameravanem mednarodnem sodišču. Povabilo, ki je bilo poslano Argentini in v katerem se je glasilo, naj predlaga Argentin štiri svoje pravnike, je ostalo brez odgovora.

DIVAJANJE FAŠISTOV BREZ MERE IN MEJ

DIVJANJE FAŠISTOV SE NE OMEJUJE NA SVOJE DOMAČE POLENTARJE, TEMVEČ SE OBRACA TUDI PROTI INOZEMCEM. — AMERIKANCI ARETIRANI RADI ŽALJENJA LASKE ZASTAVE — KAZENSKO POSTOPANJE.

Rim, Italija, 21. junija. — Brutalnost policije, kriva prisega priče in ustrahovanje sodišča, vse to na škodo ameriških državljanov, — to so najnovejši razvoji v delovanju fašistovske organizacije v Florenci.

Če bo prišlo do nadaljnjih takih dejanj in če se ne bo skušalo napraviti konca, bo prišla italijanska vlada v velike težave z ameriško vlado in tudi z drugimi inozemskimi vladam. F. M. Gunther, ameriški pooblaščenec in konzul Baldwin v Florenci sta že storila vse, kar je v njih moči, da dobita zadostneje za Benjaminia Cooke, njegovo ženo, hčerko in unuke, ki so bili vsi aretirani na temelju obtožbe, da so žalili italijansko zastavo.

Mr. Cooke-a je italijanska policija grdo napadla, naščuvana od italijanskega generala (beži!) Ringhini-ja, ko se je skušal upirati aretaciji. Bil je aretiran, stavljen pred sodišče ter obsojen. Resnični krivci je bil neki tolnač za neko potniško agencijo, po imenu Luigi Ciantori, ki ni hotel pojasniti položaja italijanskemu generalu in Amerikancu, kajti general ne zna angleški, Amerikane pa ne italijanski. Pozneje v sodišču pa je izjavil, da je pojasnil položaj v vlaku, kar je dovelo do aretacije Amerikancev.

General Ringhini je tipičen vzgled nacionalistične histerije, ki prevladuje sedaj v gotovih italijanskih krogih in terorizira javno življenje. Obravnava proti Mr. in Mrs. Cooke se je vršila v atmosferi terorja. Fašisti so pretili sodniku, zagovorniku in konzulu Baldwinu. Vsed pretenjen fašistov, so jetnike zaprli skupaj z navadnimi kriminalci, jim zanižali stavišene jamščine ter prepovedali celo čitanje.

Čeprav se je obravnava proti Amerikancem hitro vršila in to v sled pritiska ameriškega poslanstva, so bili vendar spoznani krivim in to v sled krive prisega neke priče ter obsojeni na štirideset dni ječe. Te obsodbe pa se ni izvršilo.

Tekom obravnave so tolpe fašistov, oborožene s krepeljami, napolnile sodno dvorano ter zahtevale obsodbo aretiranih. Mr. Cooke je bil prisiljen zlesti v zagrano kletko, ki je še vedno v navadi v napredni Italiji. Obsodbo so fašisti sprejeli z odobravalnim kričanjem, ki pa se je izpremenilo v tulenje, ko je sodnik objavil, da se obsodbe ne bo izvedlo.

Jetniki, konzul Baldwin in zagovornik, so bili prisiljeni pobegniti skozi neka stranska vrata. Družina Cooke je zapustila Florencio v zastraženem avtomobilu, da uide fašistom ter se je iz Pistoje odpravila v Švico.

MADAMA CURIE SE VRAČA DOMOV.

Madama Skodlowska Curie, slavna soiznajditelja radija, bo v soboto odpotovala nazaj v Francijo s parnikom Olympic, White Star črte in na krovu se bo nahajal tudi gram radija, katerega so ji poklonile Amerikance v priznanje njenih zaslug za znanost in za trpeče človeštvo.

PARIŠKI BANDITI.

Paris, Francija, 20. junija. — Fet banditov z avtomobilom je oplenilo včeraj izlozbeno okno nekakega zlatarja na boulevardu St. Martin ter ušlo s plenom, kojega vrednost se ceni na 500.000 francov. Dva roparja sta razbila šip, dočim so njih tovariši otvorili ogenj na občinstvo. Stražniki in prodajalci so streljali s svojimi revolverji na bandite, a najbrž niso nikogar zadeli. Roparjem se je posrečilo pobegniti, ker so preje izpraznili in izžistili cesto s streljanjem.

Glasi se, da je policija že na sledu držnih roparjev.

ANGLEŠKI PREMOGARJI.

London, Anglija, 21. junija. — Čeprav so nekateri rovi zopet pričeli obratovati ter se je precejšnje število premogarjev zopet oglasilo na delo, ni bilo vendar opaziti splošnega povratka v rove. V splošnem je industrijalni položaj prav tako kaotičen kot je bil, kajti pričakuje se učinka poziva premogarjev na splošno-stavko uni, katerim se preti s skrcenjem plač.

Premogarski delegati, ki so se vrtnili nazaj v svoje distrikte, pozivljajo ljudi, naj ne odpadejo od federacije, dokler ne bodo izvedeli za sklep drugih uni.

VELIKA EKSPLOZIJA V NEMŠKEM RUDNIKU.

Berlin, Nemčija, 21. junija. — V nekem premogovniku pri Herne na Vestfalskem je nastala silna eksplozija. Kelikor se more dosejati presoditi, je mrtvih trindvajset oseb, dočim jih je nad sto ranjenih.

V ANGORI, GLAVNEM STANU NACIJONALISTOV, JE ČISTO MIRNO.

Paris, Francija, 21. junija. — Zunanjemu ministru je brzojavil Henry Franklyn Bouillon, ki je odpotoval začetkom tega meseca v Angoro, v namenu, da sklene francosko turško pogodbo.

V brzojavki pravi, da vlada v Angori popoln mir, nicesar pa ne omenja, da prodira profi Angorji ruska boljševiška armada, ki namerava podpirati turške nacionaliste.

PEUSKA DRŽAVNA POMOČ ZA GORNJO ŠLEZIJO.

Berlin, Nemčija, 21. junija. — Pruska vlada je dovolila sto milijonov mark v podporo Nemcem v Gornji Šleziji.

FRANCIJA ODPUSTILA LETNIK 1919.

Paris, Francija, 21. junija. — Kabinet je dal danes vojnemu ministru polnomoč, da prične dne 25. junija z demobilizacijo celega letnika 1919. To je bilo sklenjeno na temelju sporočil, da sta letnika 1920 in 1921 dosti izvežbana.

Potni listi.

Po najnovejši odredbi belgrajske vlade dobijo Jugoslavlani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krstni list in domovnica.

Navadno pismo ne zadostuje več. Kdor takaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list. Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake gori omenjene listine.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
Incorporated
FRANK BARBER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikom.

Na leto leta volja bil na Ameriki
in Kanada
Na pol leta
Na šest let
Na leto leta volja bil na Ameriki
in Kanada
Na pol leta
Na šest let

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Selling every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$6.00
Advertisement on agreement

Reprint brez pogoja in tiskarstva se ne priporoča. Dohajati pa se blagoviti po
vsej na Money Order, pri spremembi kraja naročnikovega, da se nam
tudi pošlje blagoviti nameni, da hitreje našemu naslovniku.

GLAS NARODA
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 8778

Nauk Filipinov.

Pred kratkim smo objavili članek, ki se peča z neodvisnostjo Filipinov in v katerem se je obrazložilo, da je hrepenenje po neodvisnosti splošno in da ni omejeno na kroge domačih politikov in drugih jako dvomljivih politikov ter raznih drugih, ki upajo profitirati pri proglašeni neodvisnosti. V naslednjem pa pričemo članek, v katerem se obrazloži stvar z drugega vidika.

Sadovi Wilsonove politike na Filipinih so se pričeli sedaj prikazovati. Pod generalnim guvernerjem Harrisonom je bila ameriška kontrola zmanjšana in skraćena na senco. Nativistična teorija je prevladovala v vseh departementih vlade na Filipinih. Mr. Harrison se je neprestano opravičeval, da ne more odnesti pri svojem odpotovanju iz Manile s seboj še zadnjih sledov ameriške suverenosti.

General Wood poroča sedaj, da je vlada na otokih na robu banlerota. V odposlani kongres, naj razširi mero dolga od \$15,000,000 na \$30,000,000. Zakladnica v Manili nima dosti denarja na razpolago, da bi pokrila z njim svoje tekoče izdatke. Do administracije Harrisona so bile finance otočja zdrave. Filipinska banka, od vlade podpirani zavod, se je proevitala in upravljalo se jo je na konservativen način. Pred nekaj leti pa je bil domaćin, general Venanzio Concepcion, imenovan generalnim upraviteljem te banke. Bil je političen imenovanec ter prišel uporabljati denar banke pri riskantnih domačih podjetjih. Banka je baje izgubila dva milijona dolarjev, ko je podpirala spekulante z domačimi pridelniki ter ima baje nadalje \$16,000,000 zmrznjenega kredita v podjetjih za proizvodnjo sladkorja in kokosovega olja. Santhai agencija poroča, da je izgubila od štiri do pet milijonov dolarjev pri spekulacijah z valutno. Zakladnica otočja je deponirala svoje tekoče sklade in del svoje zlate standard rezerve v Filipinski banki. Vsled slabe uprave banke je bil vladni kredit oslabilen.

Domači politiki so ravno sklenili poslati nadaljno misijo v Združene države, da zahtevajo neodvisnost. Zadeva neodvisnosti, ki ni bila nikdar prepričevalna, pa je bila popolnoma uničena vsled revizije pod administracijo Harrisona. Domači kontroli je vsespod sledilo znižanje administrativnega standarda. Občudovanja vredni režim, ustanovljen od predsednika Tafta, je bil uničen. Kakšna ni bila vlada v slučaju neodvisnosti, se je na mučen način namignilo in pokazalo vnaprej. V domačih zadevah bi bilo opaziti povratek k strankarskim sporom, revolucijam, upostavljanju in revščini. Otoki bi tudi postali središče inozemskih intrig ter žrtev intervencije. Filipinci ne spoznavajo, kako dobro se jim dejanski godi pod ameriško protekcijo. Njih resnična prilika za razvoj in varnost leži v tem, da se poslušujejo vseh prednosti političnih stikov z Združenimi državami.

Mandati.

Stališče, katero sta zavzela prejšnji državni tajnik Colby in sedanji, Hughes, glede mandatov, katere je pripisal Svet Lige narodov, posebno pa z ozirom na otok Yap, bodo polagoma vendar sprejele velesile zavezniške vlade. Namignilo se je, da ni Francija popolnoma neprijazna našim naziranjem in da razmišlja o njih tudi Anglija. Sedaj pa je M. Da Cunha, brazilski poslanik v Parizu ter predsednik Sveta Lige narodov objavil pismo, v katerem daje izjava upanju, da bodo prišle velesile do dogovora in sporazuma z Združenimi državami še pred naslednjim sestankom sveta, kajti razdelitev mandatov morajo uveljaviti velesile same, predno more Liga vpriporiti kako akcijo.

To je natančno stališče, katero so zavzele Združene države. V svojem sporočilu glede tega predmeta je državni pravdnik zahteval, da je treba prejšnja nemška posestva potom mandatov ali drugače razdeliti med zavezniške in z njimi združene sile kot enakovredne tovariše v boju in zmagi, kot določeno v pogodbi sklenjeni v Versailles. Te pravice izvirajo dejanski iz zmage same, ne pa iz katerikoli akcije, katero bi vpriporila Liga.

Ker je dobila mandat nad otokom Yap Japonska, ne le brez privoljenja, temveč celo v očigled protestu Združenih držav, smo napadli pravomočnost tega mandata ter izjavili, da je treba priti do novega dogovora od strani interesiranih sil, vključno Združenih držav.

To je tudi, kar pomenja pismo poslanika Da Cunha. Ker je Japonska že pokazala znamenja, je eventualno pripravljena umakniti se, ker sta dobili Francija in Anglija s tem prosto roko, da prosto ranovo razmišljata o celi zadevi, kaže zaenkrat, da se bodo naše pravice priznale.

Pismo iz Prage.

Meseca maja 1921. Letošnji binkoštni prazniki so služili političnim shodom, katerih najzanimivejši je bil komunistični, največji pa manifestacijski - agrarni shod. Komunistično zborovanje, ki se imenuje oficijelno zborovanje social - demokratične leveice, je trajalo tri dni. Druki da je bil sprejet sklep, ki se je dejansko že izvajal. Sprejeta je bila resolucija o brezposojnem pristopu k tretji moskovski internacionalni in o spremembi naslova stranke. Od tej prilike so izprijeli naslov stranke social-demokratične leveice v naslov "Češkoslovaška komunistična stranka" ter so dali tako izraza razpору in razkolu s socialno patriotsko stranko. Proti predlogu je bilo komaj sedem glasov. Delegatje so se slovesno zavezali za svoje organizaci-

je, da bodo izvrševali natančno obveznosti, ki jih vsebujejo moskovski pogoji in da bodo stopnjevali razredni boj v dobi njegovega vrhunca v svetovnem boju s kapitalom. S tem sklepom prihaja v češke socialistične razmere jasnost in zraven se ti, ki se podvzročijo diktatu iz Moskve, odreka svoji pravici do samoodločbe in do svobodne volje.

Drugi dan sta bila pri razpravljanju očitna dva toka: tok za - kompromis, ki je soglašal s taktiko dr. Šmerala, in radikalnejši tok ki je očitel dr. Šmerala njegov oportunistem. Senzacijski dogodek je bila izjava tajnika stranke in predsednika komunističnega poslanskega kluba Teskega, ki se je sicer boril 13 let v skupni stranki proti socialnemu patriotizmu, ali kljub temu vendar ni komunist, ampak časten človek, ki kot delavec ne soglašajo s metodami tretje internacionalne in zaradi tega odstopa od svojih funkcij in članstva v stranki. Na mesto njegovega je bil izvoljen za predsednika komunističnega poslanskega kluba dr. Šmeral. Slovaški komunisti so izrekli željo, da bi se pozvala poslanca Derer in bivši minister Marković, da naj resignirata na svoja mandata, ker st bila izvoljena na social-demokratični program, delavstvo pa zbog tega nima zaupanja v njiju. Shod je sklenil, da naj se skliče v najkrajšem času ustanovni shod komunistične stranke vseh narodnosti v republiku.

Povodom dobro uspele gospodarske razstave je priredila republikanska stranka češkoslovaških deželanov svoj manifestacijski shod. Pod vplivom tega shoda je pripadala Praga te dni deželanom, ki so prišli iz vseh krajev in koncev široke republike. Spreved udeležnikov shoda je trajal polni dve uri in gotovo je, da je korakalo v sprevedu nad 100.000 oseb. Na čelu spreveda so korakali poslanci in senatorji, odborniki stranke, potem pa gostje: češkoslovaški zemljemerci iz Avstrije, iz Jugoslavije, iz Podkarpatske Rusije, nadalje slovaški kmetje v svojih slikovitih nošah, nadalje Sloužaci in kmetje iz Hlischinskega in Tešinskega, potem organizacije iz Moravske in Češke. Spreved je šel iz Vinogradov na Havličkovo namestje, - kjer so na taboru o zahtevah poljedelcev govorili s sedmih tribun. Manifestacija je bila naperjena v glavnem proti uporom napram agrarni reformi in proti dvolčni igri z državnimi posestvi, zlasti bivše cesarske rodline, in zahtevalo se je, da naj se potom agrarne reforme nacionalizira tudi zemljedeljska industrija, zlasti s sladkorjem in krompirjem zadržanim potom. To je bila največja politična manifestacija, kakršno Praga sploh pametuje.

Senat se je sešel 11. maja k edini seji, v kateri je rešil predlog o državnem prispevku glede nezaposlenosti. Po sklepu socialnega političnega odseka v senatu so se izvršile nekatere izpremembe in predloga je bila vrnjena poslanski zbornici. Vlada se je pozvala, da bi predložila enoten vodni zakon za vso republiko in priporočilo se je sprejeti vladnega mnenja, da naj se prekliče prepoved vojnje s privatnimi osebnimi avtomobili in glede na krizo v avtomobilski industriji se poziva vlada, da bi odnehala od 12 odstotnega luksuznega davka na osebne avtomobile za čas nezaposlenosti. Prihodnja seja se vrši 21. maja. Nakar bo zasedal senat ves mesec julij. Kabinet je ostal neizpremenjen. Zasedanje ne bo trajalo dolgo. Rešiti se ima v njem samo takozvani mali delavni načrt, obsegajoč davčne zadeve in nekatere socialne stvari. Na sporedu prve seje je bil tudi trgovski in carinski dogovor med Češkoslovaško in Jugoslavijo ter pogodba, s katero se med obema našima državama utrdi trgovski stiki.

Zdravstveno stanje g. prezidenta Masaryka se je že toliko izboljšalo, da je mogel 11. maja iti z doma in se 17. maja udeležiti gospodarske razstave. Sedaj se je odločil njegov odhod na Capri. V času njegove odsotnosti, ki bo trajala šest tednov, ne bo treba zanj namestnika, kakor bi se ga sicer moralo po ustavi imenovati, ker bo tudi na Capriju reševal glavne državne zadeve.

Slovenske novice.**Cleveland, Ohio.**

Dva slovenska para sta dobila 17. junija poročno dovoljenje, in sicer: Vincent Vidmar, star 35 let, 3504 St. Clair Ave., in Annie Kastelec, 25 let, ter John Ivanšek, 32 let, 6701 Schafer Ave., in Mary Tomšič, 22 let. Bilo srečno!

Dne 17. junija Gertruda Levstik, stara 74 let, stanujoča na 16615 St. Clair Avenue, doma iz Stavce pri Ribnici. Tukaj zapuščila soproga in enega sina, kateri se nahaja v Wooster, Ohio. Pogreb se je vršil dne 20. junija zjutraj iz Grdinove mrtvašnice.

Milwaukee, Wis.

V nedeljo 12. junija je nepričakovano premrula v vsej naselbini dobro poznana Mrs. Mary Oevirk, po poklicu izkušena babica, na svojem domu 440 South Pierce St. Ob pol 6. popoldne jo je zadela srčna kap, da je obležala na mestu mrtva. Pokojnica je bila stara 53 let in rodila se Rečice ob Savinji na Štajerskem. Pogreb se je vršil 14. junija dopoldne na Holy Cross pokopališče. Bila je članica dveh ženskih društev in sicer Napredne Slovenke št. 6 J. P. Z. Sloga in društva Balkan S. S. P. Z., kateri društvi sta jo spremlili korporativno k zadnjemu počitku. Zapuščala žalujočega soproga, eno hčer omoženo Novak in dva sina tukaj ter teto v Port Washington, Wis. Kako prijetljiva je bila v naselbini, nam je priča velikanska vdeležba pogreba, kakoršnega še ni bilo v naši naselbini, ter mnogobrojni tenci od prijateljev. N. v. m. p.

Hibbing, Minn.

Rojak John Čebul in John Guarantini, ki sta bila obtožena umora prve vrste, ker sta v prepiru po nesreči ustrelila Mrs. Čebul, sta bila od porote spoznana nekrivim, ker se je dokazalo, da je strel po nesreči ubil Mrs. Čebul. Velika porota je prisodila Jakobu Skala \$900 odkodnine, katero mu mora plačati občina Hibbing, ker je pri prenavljanju ulice poškodovala njegovo lastnino.

Virginia, Minn.

Po izjavi priča je bil Louis Oraškovič spoznan od porote krivim umora prve vrste. Kot smo že poročali, je ubil Garoviča. Priča so

Peter Zgaga

V kongresu je stavljen predlog, naj se prepove ženskam po celi deželi kaditi.

Tisti, ki je predlog stavljal, je mnenja, da ni vredna ženska fajfe tobaka.

Iz starega kraja poročajo, da so kupili Angleži rudnike v Meziški dolini.

Vsi slovenski listi so polni lamentacij.

Ko so ljubljanski politikasi sedeli po kavarnah ter reševali domovino, so Angleži, katerim je biliznes v malem prstu, delali praktične načrte.

Na stotine narodno gospodarskih člankov izide vsak mesec v slovenskih listih. Ostane pa seveda samo pri člankih.

Keko je že rekel ranjki Cankar: Delovati za narod je prokleto lahka stvar, toda delati zanj je težko, silno težko.

Poznam ljudi, ki imajo dve duši: - toda nobenega srca.

Pojem neodvisnosti je zadnji čas jako globoko padel. Če kdo čika, je čebulo in pije žganje ter se ne zmeni, ako njegov sosed viha nos, - misli revež, da je neodvisen.

V raznih jugoslovanskih denarnih zavodih manjka denarja, sempatim izgine kak taven dokument, vsak dan se sklone pod roko kaka tajna pogodba.

To so dandanašnji poglavitni znaki civilizacije.

Za božjo voljo - je stokal zakonski mož - moja žena ne zna niti peti niti klavirja igrati.

Le potolžite se - mu je rekel prijatelj, - Boga zahvali, da ne zna.

Sveda bi bilo dobro, toda kaj hočem, ker vseeno poje in vseeno igra klavir.

To je bilo v tistih časih, ko je tekla kri za domovino...

Pek je kupil od kmetu osem funtov masla. Domov prišel je ga je stehal ter videl, da kaže kazalec na vagi na šest.

Ves ogorčen gre h kmetu ter se pritoži. Kmet pa pravi: Vaga je bila pošena. Ko si kupoval od mene osem funtov masla, so mi otroci nekam uteži zamešali. Na vago sem dal osem štruc kruha po funtu ter maslo zvagal. Kot veš, sem kupil tiste štruce prejšnji dan od tebe.

Otroci in noreci so edini, kateri govorijo resnico.

So pa tudi edini, katerih ni mogoče zgrabiti za besedo.

Denver, Colo., je za Samuela Gompersa jako nevarno mesto. Iz za svoje prve izvolitve leta 1892, je bil enkrat potolčen. In potolčki so ga na neki konvenciji v Denverju. Oni, ki je najbolj udrihal po njegovih plečih, je bil McBride, uradnik United Mine Workers of America.

Včeraj je bil v nekem listu sledeči napis: Šest jih je zapustilo Sing Sing, a mesto njih je pa šest. Najst novih prišlo.

To je na las podobno izseljevanju in priseljevanju v Jugoslavijo.

Včeraj se je začelo poletje. To poletje bo izvanredno dolgo trajalo. Najbolj vroči dnevi bodo septembra in oktobra, ko bodo volitve.

"Ameriška Domovina" ima uredniški članek z naslovom: Strije Sam in zlato.

Vse bi dal, če bi mogel videti izraz v Lojzetovem obličju, ko bi izpregovoril besedo "S-t-r-i-j-e".

Predno bo začel Washington delovati z ondomon roko v roki, naj si Lloyd George najprej roke opere.

tona Svetličiča, ki je dne 8. junija padel v reko, kot je bilo že poročano. Truplo so našli v reki pri mestu Morris, Ill., kakih 25 milj južno od Chicagoja.

V vsji šoli imamo letos 3 graduantije, ki so: Gertrude Brun-

Jugoslovanska**Katol. Jednota**

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni uredniki:
Predsednik: EUDOLF PERDAN, 933 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLE, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BRZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačulih smrtin: JOHN MOVERN, 824 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni uredniki:
Dr. JOS. F. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadporni urednik:
MAX KRŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIĆ, 2903 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK ŠERABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Poradni urednik:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zbirateljni odbor:
VALENTIN PIRC, 819 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENO, 539 - 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilce: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tikačje se uradnih stvareh kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sormen novih članov in boljša sprave naj se pošiljajo na vrhovnega zbiratelja.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obličen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8. člani ali članicami.

skol, hči Johna Brumskol, ter Matilaju pa je med celo procesijo rion in Vida Zalar, hčeri Josipa veselo plapolala v splošno zadolarja. Vida Zalar je dobila prvoljstvo zavednega naroda. Pov nagrado in odlikovanje med polne pa se je nad trobojnicovsemi učenci in učenkami te šole pričel zbirati vihar. Vsa dežela je (800 po številu) kot najbojša di-bila alarmirana o upor v Cerkjakinja za telovadbo in športne nena in o nevarnosti, v koji se nahajata tamošnja posadka. Iz vseh igre.

Druge državljanske papirje so krajev, tako iz Tolmina, Sv. Ludobili sledeči rojaki in rojakinje: Frank Kes, Geo. Veselič, Michael ve se od kod so se jeli vsipati v Tomasič, Victor Tomac, Louis uporno Cerkno vojaški in karabinjerski oddelki. Ko jih je bilo zadosti zbranih, so posekali mlaj, trobojnice odnesli na karabinjersko postajo ter aretirali nad 20 oseb. Od teh so jih 6 odpeljali v Goricu, ostale pa pozoneje izpustili. Ko se je bilo že vse pomirilo, privozili so ob 11. uri pomoč z avtomobili fašisti iz Goricu. S seboj so imeli poleg bomb tri sode bencina, hoteli Cerkno kaznovati in zažgati. Na odločen migljaj karabinjerjev pa so morali obrniti in odpeljati svoje v bombah spravljeno kulturo nazaj v Goricu. V spomin teh slavnih zmag pa molita na trgu v Cerknem sedaj že dva nad meter visoka mlajeva parobika iz tal. Prostora za take spomenike pa je na trgu še dosti! Enak, dasi malo manj razburljiv dogodek z mlajem in zastavo je bil v Cerknem na isti dan pred dvema leti, ko je bila tam nastanjena še cela italijanska brigada.

Soudan, Minn.

Dne 8. junija se je vršil pogreb pok. Johna Lovšin. Bil je star 60 let, doma iz Ribnice; v tej okolici je bival nad 30 let in je bil dobro poznan po vsem minnesotskem železnem okrožju. Zapuščala žena.

Ironwood, Mich.

Štorklja je dne 4. junija obiskala družino Mr. in Mrs. Jos. Kozan, 206 Lincoln St., ter je pustila za spomin čvrstega fanta. Družina Kozan šteje sedaj 5 fantov in 5 deklet.

Od tukaj je odšel v staro domovino v Tribuče Miha Dragoš. Sel je brez slovesa od svojih sedosodov.

Delavske razmere so zelo nepovoljne. Na tisoče je brez dela.

Sacramento, Cal.

V bolnišnici je preminul rojak Mike Stefanič, redom iz vasi Janča gora na Dolenjskem. Bil je samec, star 35 let. V Calumetu zapuščala enega strica, v starem kraju pa mater in sestro. Uposlen je bil v zlatorudniku v Plymouthu, Cal., kjer se je ponesrečil. Nad njim se je utrgala plast kamenja in prsti ter mu je zlonirilo nogo na dveh krajih. Podvreči se je moral operaciji. Ko so ga onamili, da bi izvršili operacijo, se ni potem več prebudil.

Jugoslavija irredenta.**Smrtna kosa.**

V Tolminu je umrl vpokojeni nadučitelj Ferdinand Gabršček.

"Upor" v Cerknem.

Praznik Resnjega telesa je bil v Cerknem močno razburljiv dan. Fantje so po jutranji maši postavili na trgu visok mlaj s 7 metrov dolgo slovensko trobojnico. Komaj je bil mlaj dobro postavljen, prišli so karabinjerji in financarji s pripravami, da mlaj posekajo in trobojnico odstranijo. Narod se je tej laški nameri uprl. Okolil mlaj in koncem koncev je morala oborožena sila oditi, trobojnica na

ADVERTISEMENTS.**POZOR, SLOVENKE!**

Vdovec brez otrok se želi seznaniti s slovenskim dekletom ali vdovo brez otrok v svrhu resne ženitve v starosti od 30 do 45 let. Tajnost zadržana. Ponudbe naj se pošljejo pod šifro: "Zenin", e/o Slovenie Publ. Co., 6104 Saint Clair Ave., Cleveland, Ohio. (3x 20,22,24-6)

Pregled izprememb, ki se danes vrše na Ruskem.

Piše kapitan Francis M'Cullah.

Eno najbolj važnih vprašanj, na katero hoče najti vlada Združenih držav v sedanjem času odgovor, je naslednje: — Ali je Lenin še vedno komunist? Številni dobro informirani Amerikanci odgovarjajo na to vprašanje z Da. Če pa dovolj angleška vlada svojim podnikom sprejeti velike koncesije v Rusiji in če dovolj Lenin angleškim koncesionarjem poslušati se teh koncesij v smislu kapitalističnih principov, potem ga ni mogoče še nadalje smatrati komunistom. To je, kar se sedaj dejanski vrši. Tako vsaj pravijo vsi neboljševiški ruski listi, ki izhajajo v inozemstvu. To so listi, ki brez dvojne boljše poznajo resnični položaj v Moskvi kot pa katerikoli inozemec. Uredniki teh listov so Rusi, ki natančno poznajo ruske razmere in ki dobivajo neizmerno množico informacij glede Rusije, ne le iz sovjetskih listov, katere dobivajo vsak dan in ki jih znajo boljše čitati kot najbolj prebrani ameriški izvedenci glede ruskih zadev, temveč tudi iz pism, katere prinašajo njih dobro informirani prijatelji. Ta pisma so prinašala iz Rusije na tačen način vsak dan. — Nadaljne informacije pa prihajajo od neboljševiških Rusov, ki si znajo na ta ali oni način priboriti pot iz Rusije v zapadno Evropo.

Leninovi beli nasprotniki, ki zagotavljajo ruskemu narodu, da je Lenin prodal Rusijo angleškim kapitalistom, da se ni Lenin prav nič izpremenil, da je večji komunist kot je bil kdaj poprej in da bodo sovjeti, katere namerava poslati v Anglijo, obstojale v glavnem iz orožja in boljševiške literature za angleške komuniste. Številni izmed neizprebranih tovarišev Lenina bodo brez dvoma skušali storiti kaj takega.

Cilj, katerega zasledujejo beli Rusi s tem, je zelo jasn in prvi pogled: — Preplašiti hočejo angleške kapitaliste, da ne bodo šli še naprej, in prestrašiti hočejo tudi ameriške kapitaliste, da bi stopili v trgovske stike s sovjetsko Rusijo, kajti v takem slučaju bi bila upanja belih Rusov pokopana za številna bodoča leta.

Če bo ljubila to ali ne, se bo Anglija polagoma nahajala v položaju, da nasprotuje v svojem lastne interese vsaki izpremembi status quo v Rusiji, to je vsaki izpremembi boljševiškega diktatorstva v Moskvi. Angleži lahko nasprotujejo na še tako odločen način: te domnevi, a politika, katero zasleduje sedaj angleška vlada, ne more dovesti do ničesar drugega.

Protiboljševiški ruski uredniki, zelo izvedeni opazovalci, soglašajo v trditvi, da je sklenil Lloyd George dejanski kupčijo z Leninom za izrabljanje Rusije od strani angleškega kapitala in da se je Lenin na skrivnem odpovedal komunizmu v namenu, da bi bilo tako izkoriščanje mogoče.

Boljševiki se pritožujejo nad politiko Japonske na Daljnem vzhodu. Pravijo, da je japonska admiraliteta pospešila svoj mornarski program, ki je bil potrjen kot preteklega leta in da posveča prav posebno pozornost povečanju japonske pomorske sile v kitajskem vodstvu.

V mestu Sleksandrovsku na Sokolinu so bile vse ruske naprave zaprte in ceste so dobile japonska imena. S trgovino se smejo pečati le Japonci in Rusi ne smejo niti govoriti o politiki. Japonske bojne ladje obvladujejo prostor. V kratkem času bomo videli, kako bo žolte pleme izvajalo politiko nasilja med belim plemenom, ki je pred petdesetimi leti izvajalo isto politiko nad rmenim plemenom.

Eden izmed belo-ruskih listov je pred kratkim objavil frazo, ki je bila bolj važna kot pa so vse fraze, ki se jih je priobčilo v tem pogledu v zadnjem času. Ta vest nosi naslov: — "Kapitalistična pomoč" ter se glasi:

— Kontrakt zalaganja Moskve in Petrograda s kruhom je bil dan veliki pekovski trdnji Baškirin in Filipov. Filipov je večkrat ponudil, da bi zakladal obe glavni mesti s kruhom, a boljševiška vlada je dozdaj v vsakem slučaju zavrnila to ponudbo.

Sedaj pa sta dobila Filipov in Baškirin dovoljenje, da smeta zopet odpreti svoje prodajalne in vsled tega je tudi prenehal obstojati boljševizem, kot se ga je splošno razumelo, in čeprav mora viseti na stenah teh prodajalnih še toliko in toliko boljševiških in komunističnih gesel.

Beli Rusi, ki bi morali bolje razumeti kot kdo drugi, kaj hoče pravzaprav Lenin, so prepričani, da pomenja kapitaliziranje Lenina pred zunanjim kapitalom na desetem ruskem komunističnem kongresu v Moskvi tudi konec komunizma v Rusiji. To je bilo tudi na ziranje, kateremu so dali izraza tudi nekateri nevrvoški listi, čeprav se je z druge strani trdilo, da se boljševiki še niso odpovedali komunizmu. Niti ena številka kateregakoli ruskega lista, belega ali rdečega, ni izšla od onega časa naprej, ki bi ne vsebovala kakega potrdila velikanske izpremembe, ki se je završila.

Lenin bo mogoče ostal in ostali bodo morda tudi vsi boljševiki, a oni ne bodo več komunisti. Oni bodo enostavno oligarhija v kapitalistični državi.

Večina spora med boljševiki, ki se nahajajo v Rusiji, ter protiboljševiki, ki se vsi nahajajo v inozemstvu, se osredotočuje sedaj okrog obdolžbe, da prodajajo boljševiki Rusijo mozkim kapitalistom. Beli Rusi imajo taka čustva kot pregnan, a postaven dedič, ki opazuje, kako se zapravlja in razmetava njegov denar in čeprav so polni groze vspricho zlega značaja vsiljenec, mislijo vendar v prvi vrsti na to, kako malo denarja jim bo ostalo, ko se jim bo končno posrečilo pregnati vsiljivce. To se seveda ne tiče vseh belih Rusov. — Med njimi je dosti mož, ki nimajo nikakih privatnih interesov in ki so velikodušni. Njih edini cilj je rešitev Rusije iz rok njenih sedanjih gospodarjev.

Razen koncesij, danih inozemcem, leč proč od boljševizma, posebno akim kapitalistom, je glavni ugovor sedaj, ko je Lenin izpremenil svoj vor belih proti sovjetski invadi — je stališče tako, da stoji skoro na razcepjenju Rusije v različne programe socialnih revolucionar, sovjetske republike. Čeprav noče več Razentega pa so politične — jo dati izraza temu svojemu čustvu — stranke razdeljene in slabe.

Vedno spora med boljševiki, ki se nahajajo v Rusiji, ter protiboljševiki, ki se vsi nahajajo v inozemstvu, se osredotočuje sedaj okrog obdolžbe, da prodajajo boljševiki Rusijo mozkim kapitalistom. Beli Rusi imajo taka čustva kot pregnan, a postaven dedič, ki opazuje, kako se zapravlja in razmetava njegov denar in čeprav so polni groze vspricho zlega značaja vsiljenec, mislijo vendar v prvi vrsti na to, kako malo denarja jim bo ostalo, ko se jim bo končno posrečilo pregnati vsiljivce. To se seveda ne tiče vseh belih Rusov. — Med njimi je dosti mož, ki nimajo nikakih privatnih interesov in ki so velikodušni. Njih edini cilj je rešitev Rusije iz rok njenih sedanjih gospodarjev.

Razen koncesij, danih inozemcem, leč proč od boljševizma, posebno akim kapitalistom, je glavni ugovor sedaj, ko je Lenin izpremenil svoj vor belih proti sovjetski invadi — je stališče tako, da stoji skoro na razcepjenju Rusije v različne programe socialnih revolucionar, sovjetske republike. Čeprav noče več Razentega pa so politične — jo dati izraza temu svojemu čustvu — stranke razdeljene in slabe.

PRIZOR IZ BELFASTA.

V Belfastu na Irskem so se vršile tekom volitev v parlament velike demonstracije. Skoraj na vsaki hiši so protestni napisi, kar je tudi iz slike razvidno.

Brezuspešne revolucije.

Prislon v Mr. Keeleta, ameriškega inženirja, ki je sedaj že eno leto v ječi. Zaenkrat še ni opaziti v Moskvi še nobenega znamenja, da bo proglašena taka amnestija, a podrejene komunistične vlade so jo že dovolile in proglasile.

Opaziti je splošno reakcijo proti puščanju krvi v Rusiji. Rdeči usmrčajo sedaj veliko manj ljudi kot so jih pred enim letom in urotniki v Kronštatu niso umorili niti enega komisarja, ki bi jim padel v roke.

Obstojata možnost, da bi se rešitev Rusije pričela na zunanjih robovih te obširne dežele, in da bi si počasi priporila pot v notranjost. Veliko ameriškega in angleškega denarja se je izdalo v balističnih deželah in posledice kapitalistične organizacije bodo mogoče nudile Rusom tak vzgled, da ga bodo skušali posnemati. Številni Rusi bodo delali v balističnih tvornicah ter se pozneje preselili v Rusijo, kjer bodo povedali svojim tovarišem, kako zadovoljivo so zapadne industrijske metode.

Na skrajnih mejah boljševizma je že opaziti znamenja vračajoče se, treznosti. Armenska je proglasila splošno amnestijo in Sibirija je odpravila smrtno kazen. Boljševizem v republiki Daljnega vzhoda je zelo mrl v primeri z boljševizmom v Moskvi. Vladavost je prosto pristanišče. Če bi pričeli ameriški kapitalisti delovati od pacifika naprej v notranjost, bi mogoče lahko izpremenili celi tok boljševiškega razvoja. Pri tem pa je Japonska vznemirljivi faktor. Mogoče bi nasprotovali vsaki koncesiji, katere bi se dalo Japoncem. Navzočnost Japonske ob Pacifiku pa le pospešuje boljševizem.

Čimpreje bo odšla Japonska iz Sibirie, tem boljše bo, kajti njen edini namen je koristiti sami sebi ter osliniti Rusijo.

Ruski listi, v katerih se splošno žigos boljševiškega carja, da je postal kapitalist, navajajo fraze iz njegovega govora na desetem komunističnem kongresu v Moskvi, ki se glasi:

— Vladni kapitalizem.

— Mi ustanovljamo državo, v kateri bodo kmetje lahko ustanovili veliko socialistično industrijo.

— Koncesije v obliki kapitalizma nas ne strahajo.

Neki beloruski list pravi, da se Lenin očitno ne zaveda, kako hitro se oddaljuje od komunističnega stališča, ko se je vendar toliko tisoč Rusov pokopalo v večjo slavo komunizma. Na stotine tisočev svežih grobov bo izkopanih za Ruso na povelje "vladnega kapitalizma", kateremu bodo načelovali gospodje iz velikih trgovskih hiš in bank v Londonu.

Slednji pa bodo dobro zavarovani pri svojem delu in delali bodo v večjo slavo in prosperiteto svojih mojstrov, milijonarjev sveta. In celi ta protinarni in protisocialistični jezuitizem Lenina, ki je zavarovan pred ljudsko jezo z rdečimi vojaškimi in oklopnimi vlaki, nima za svoj cilj rešitev delavskih mas, temveč le ojačanje Leninove sile.

Boljševiki sami v svojem oficijelnem glasilu, Izvestijih, ki izhajajo v Moskvi, da je namreč najvišji svet za narodno ekonomijo — sklenil ne - nacionalizirati tekstilne naprave Dnjeprovskih tovarov v Dubrovka, gubernija Gmeljskoj. Če nacionalizira Lenin gotove tvornice, dočim pušča družinske in privatne podjetnikov

— Poslednja Izvestija", skrajno protiboljševiški list, katerega izdajajo beli Rusi v Revalu, je mislil, da je Lenin opustil vse svoj komunistični program. List navaja naslednje primere njegovega strateškega umikanja:

— Delna prosti trgovina in odstranjenje mestnih straž, ki so jo prepovedale.

— Odpravljanje regulacij, ki omejujejo delavce na določene tovarne.

— Poziv na nestranskarke ljudi, naj sodelujejo v vlado.

— Odpravljanje revizij življenja nadomeščanje z davkom v blagovno.

Isti list navaja veliko število izjav, katere je v zadnjem času podal Lenin, ki bi pa prav tako lahko prišle iz ust profesorja Miljkova. Nekatere teh izjav so naslednje:

— Komunisti, ki mislijo, da bo mogoče v teku treh let strmoglaviti stari socialni red, ki je delo stoletij, so naivni sanjači. Nova streljaja bodo potrebna, da se — zgradi nov ekonomski sistem.

— Izpremenite svojo politiko, ali pa se odpovedajte sili.

— Komunizem v Rusiji pomenja bolj raznolikost razdelitev posla. Konstruktivno delo je bilo popolno izajlovljeno.

Sovjetska republika se ne bila preslaba, da bi se sama upisala več zanašati na hitro zmago svetovne revolucije. — je rekel tih močno oporo proti delavski Lenin na marskem vseruskem komunističnem kongresu. Kapitalisti so vznikli. Zakaj tudi sam Lenin ni opustil nade v pro-pad svetovne vladavine kapitala? Zakaj to ne dokazuje ponovna uvedla svobodne trgovine v Rusiji, izročitev ruskega rudnega zaklada inozemskim kapitalistom, mirovna pogodba s Poljsko in odpoved revolucionarni politiki v prednji Aziji? Zakaj se ni g. Lloyd George predznil pohvaliti Lenina, ker je vodja ruske revolucije pričel računati s podaljšanjem življenja kapitalizma in ker se mu klanja?

Kar se pogostoma dogaja v revoluciji je postal tudi to pot po raz na bojiščih izvor revolucije. Samo premagane dežele obema revoluciji: v izmagajočih deželah kjer razpolagajo s surovinami, življenjskimi potrebščinami, rudnim zakladom, kjerih brodogradnja odvladajo svetovna morja, a — vojske kontinente. — vlada kapitalizem. Njegova svetovna vlada drži revolucijo premaganih držav v njihovih mejah.

Toda celo v samih revolucijah država je zadelo revolucija ob strahovite zapreke. Vseled nasprotij med mesti in vasi — med industrijo in poljedelstvom, med delavci in kmeti, je prišla revolucija h koncu svoje moči. V Rusiji je moral proletarijat izkoristiti uporniško razpoloženje kmetstva proti še pol-fevdalnemu režimu, da je osvojil državno oblast; toda čim je kmet razdril ostanke fevdalizma, in si je prisvojil spahijevo zemljo in se na svoji zemlji ustanovil kot svobodni državljani, je vsilil, kar jasno dokazuje ponovna uvedba svobodne trgovine z žitom, z neprimerno močjo svojega pasivnega odpora svojo voljo državni sili, katero je ustvaril proletarijat. V srednji Evropi je revolucija že v začetku zadelo na konservativnega duha in s kapitalističnim duhom navdahnjeno kmetstvo.

Mestna buržnazija je, ker je

bodo napori, da se napravi konec boljševizmu, kmalu kronani z uspehom.

— Poslednja Izvestija", skrajno protiboljševiški list, katerega izdajajo beli Rusi v Revalu, je mislil, da je Lenin opustil vse svoj komunistični program. List navaja naslednje primere njegovega strateškega umikanja:

— Delna prosti trgovina in odstranjenje mestnih straž, ki so jo prepovedale.

— Odpravljanje regulacij, ki omejujejo delavce na določene tovarne.

— Poziv na nestranskarke ljudi, naj sodelujejo v vlado.

— Odpravljanje revizij življenja nadomeščanje z davkom v blagovno.

Isti list navaja veliko število izjav, katere je v zadnjem času podal Lenin, ki bi pa prav tako lahko prišle iz ust profesorja Miljkova. Nekatere teh izjav so naslednje:

— Komunisti, ki mislijo, da bo mogoče v teku treh let strmoglaviti stari socialni red, ki je delo stoletij, so naivni sanjači. Nova streljaja bodo potrebna, da se — zgradi nov ekonomski sistem.

— Izpremenite svojo politiko, ali pa se odpovedajte sili.

— Komunizem v Rusiji pomenja bolj raznolikost razdelitev posla. Konstruktivno delo je bilo popolno izajlovljeno.

— Poslednja Izvestija", skrajno protiboljševiški list, katerega izdajajo beli Rusi v Revalu, je mislil, da je Lenin opustil vse svoj komunistični program. List navaja naslednje primere njegovega strateškega umikanja:

— Delna prosti trgovina in odstranjenje mestnih straž, ki so jo prepovedale.

— Odpravljanje regulacij, ki omejujejo delavce na določene tovarne.

— Poziv na nestranskarke ljudi, naj sodelujejo v vlado.

— Odpravljanje revizij življenja nadomeščanje z davkom v blagovno.

Isti list navaja veliko število izjav, katere je v zadnjem času podal Lenin, ki bi pa prav tako lahko prišle iz ust profesorja Miljkova. Nekatere teh izjav so naslednje:

— Komunisti, ki mislijo, da bo mogoče v teku treh let strmoglaviti stari socialni red, ki je delo stoletij, so naivni sanjači. Nova streljaja bodo potrebna, da se — zgradi nov ekonomski sistem.

— Izpremenite svojo politiko, ali pa se odpovedajte sili.

— Komunizem v Rusiji pomenja bolj raznolikost razdelitev posla. Konstruktivno delo je bilo popolno izajlovljeno.

— Poslednja Izvestija", skrajno protiboljševiški list, katerega izdajajo beli Rusi v Revalu, je mislil, da je Lenin opustil vse svoj komunistični program. List navaja naslednje primere njegovega strateškega umikanja:

— Delna prosti trgovina in odstranjenje mestnih straž, ki so jo prepovedale.

— Odpravljanje regulacij, ki omejujejo delavce na določene tovarne.

— Poziv na nestranskarke ljudi, naj sodelujejo v vlado.

Revolucija v vzhodni Evropi je razrušila fevdalni red zemeljske lastnine. V srednji Evropi je razrušila napet fevdalne vojaške monarhije in ustanovila buržnazijske republike. Vse to je brezsumnje značilne napredek. Ali to ni socializem. Sam Lenin je potrdil, da moramo predvsem računati s podaljšanjem življenja kapitalizma. Kakšno čudo je potem če kapitalizem triumfira?

Toda vseno kapitalistični preprodajalnik. Poglejte samo po kapitalističnem svetu. V Angliji rudarji že osmi teden ne delajo, zato, ker lastniki rudnikov ne morejo prodati premoga, v Avstriji pa pomanjkanje premoga duši celo ekonomsko življenje. V tekstilnih industrijah Angleške, Amerike, Francoske in nevtralnih držav odpušča več desetisoč delavcev od dela, zato ker se v njihovih skladiščih pa celi kopni Evropi hodijo milijoni ljudi v enjnih, ker ne morejo kupiti ne malo blaga, da bi pokrili svoje telo. Ameriški poljedelci so nejevoljni, ker leži njihova žetev neprodana v žitnicah, a po celi Evropi vlada pomanjkanje poljskih pridelkov. Tam je visoka vrednost denarja, zato pa da poraba in raste nezaposlenost tu je preveč nizka vrednost denarja, iz česar izhaja draginja, ki svobodno davi. I tam i tukaj isti kontrast med bogastvom, ki se neprimerno hitro množi, preobilico, luksuzom in strašno bedo mase, vedno večjim padanjem v bedo duševnega dela, propadanjem in ugonabljanjem skupne vaje kulture. Toda na tem svetu, na katerem so se notranja ekonomska protislovja kapitalizma razvijala jače in strašnejše kot kdaj prej, so tudi razredna nasprotstva ogorčenejša kot kdaj: na njem pripovedujejo razredni boji kakor nedavno v srednji Nemčiji tako sedaj dnevno v Italiji do krvavih spopadov, postrivši vse druge nasprotosti, ki so v telesu kapitalističnega sistema vladanja: neprestan spor med Francijo in Nemčijo radi odškodnine, konkurenčno oboroževanje na morju me Angleško in Ameriko, odkrito sovraštvo med Ameriko in Japonsko, komaj prikrito med Francosko in Italijo, vedno večja nesoglasja v skoro vseh vprašanjih med večerajšnjimi vodečimi zvezniki, Angleško in Francosko, odpor premaganih v Evropi in Mali Aziji, upor podjarmljenih od Irse do Indije, medsebojna sovraštva in notranje krize v noveustvarjenih državah Evrope, — povsod ognjišče kriz, vojnih nevarnosti, kal revolucije! Kdo misli, da bo ta svetovni red trajen? Toda vsaka nova kriza, vsaka nova katastrofa daje socialni revoluciji novo — moč! Ne, kapitalisti nimajo razloga, da bi triumfirali! Socialna revolucija ni mrtva! Je samo za država v svojem toku! Socialna revolucija se je zaustavila samo za korak, dva. Ona diha! Toda prišel bo čas, ko se bo ponovno vnela.

Revolucija v vzhodni Evropi je razrušila fevdalni red zemeljske lastnine. V srednji Evropi je razrušila napet fevdalne vojaške monarhije in ustanovila buržnazijske republike. Vse to je brezsumnje značilne napredek. Ali to ni socializem. Sam Lenin je potrdil, da moramo predvsem računati s podaljšanjem življenja kapitalizma. Kakšno čudo je potem če kapitalizem triumfira?

Toda vseno kapitalistični preprodajalnik. Poglejte samo po kapitalističnem svetu. V Angliji rudarji že osmi teden ne delajo, zato, ker lastniki rudnikov ne morejo prodati premoga, v Avstriji pa pomanjkanje premoga duši celo ekonomsko življenje. V tekstilnih industrijah Angleške, Amerike, Francoske in nevtralnih držav odpušča več desetisoč delavcev od dela, zato ker se v njihovih skladiščih pa celi kopni Evropi hodijo milijoni ljudi v enjnih, ker ne morejo kupiti ne malo blaga, da bi pokrili svoje telo. Ameriški poljedelci so nejevoljni, ker leži njihova žetev neprodana v žitnicah, a po celi Evropi vlada pomanjkanje poljskih pridelkov. Tam je visoka vrednost denarja, zato pa da poraba in raste nezaposlenost tu je preveč nizka vrednost denarja, iz česar izhaja draginja, ki svobodno davi. I tam i tukaj isti kontrast med bogastvom, ki se neprimerno hitro množi, preobilico, luksuzom in strašno bedo mase, vedno večjim padanjem v bedo duševnega dela, propadanjem in ugonabljanjem skupne vaje kulture. Toda na tem svetu, na katerem so se notranja ekonomska protislovja kapitalizma razvijala jače in strašnejše kot kdaj prej, so tudi razredna nasprotstva ogorčenejša kot kdaj: na njem pripovedujejo razredni boji kakor nedavno v srednji Nemčiji tako sedaj dnevno v Italiji do krvavih spopadov, postrivši vse druge nasprotosti, ki so v telesu kapitalističnega sistema vladanja: neprestan spor med Francijo in Nemčijo radi odškodnine, konkurenčno oboroževanje na morju me Angleško in Ameriko, odkrito sovraštvo med Ameriko in Japonsko, komaj prikrito med Francosko in Italijo, vedno večja nesoglasja v skoro vseh vprašanjih med večerajšnjimi vodečimi zvezniki, Angleško in Francosko, odpor premaganih v Evropi in Mali Aziji, upor podjarmljenih od Irse do Indije, medsebojna sovraštva in notranje krize v noveustvarjenih državah Evrope, — povsod ognjišče kriz, vojnih nevarnosti, kal revolucije! Kdo misli, da bo ta svetovni red trajen? Toda vsaka nova kriza, vsaka nova katastrofa daje socialni revoluciji novo — moč! Ne, kapitalisti nimajo razloga, da bi triumfirali! Socialna revolucija ni mrtva! Je samo za država v svojem toku! Socialna revolucija se je zaustavila samo za korak, dva. Ona diha! Toda prišel bo čas, ko se bo ponovno vnela.

Revolucija v vzhodni Evropi je razrušila fevdalni red zemeljske lastnine. V srednji Evropi je razrušila napet fevdalne vojaške monarhije in ustanovila buržnazijske republike. Vse to je brezsumnje značilne napredek. Ali to ni socializem. Sam Lenin je potrdil, da moramo predvsem računati s podaljšanjem življenja kapitalizma. Kakšno čudo je potem če kapitalizem triumfira?

Toda vseno kapitalistični preprodajalnik. Poglejte samo po kapitalističnem svetu. V Angliji rudarji že osmi teden ne delajo, zato, ker lastniki rudnikov ne morejo prodati premoga, v Avstriji pa pomanjkanje premoga duši celo ekonomsko življenje. V tekstilnih industrijah Angleške, Amerike, Francoske in nevtralnih držav odpušča več desetisoč delavcev od dela, zato ker se v njihovih skladiščih pa celi kopni Evropi hodijo milijoni ljudi v enjnih, ker ne morejo kupiti ne malo blaga, da bi pokrili svoje telo. Ameriški poljedelci so nejevoljni, ker leži njihova žetev neprodana v žitnicah, a po celi Evropi vlada pomanjkanje poljskih pridelkov. Tam je visoka vrednost denarja, zato pa da poraba in raste nezaposlenost tu je preveč nizka vrednost denarja, iz česar izhaja draginja, ki svobodno davi. I tam i tukaj isti kontrast med bogastvom, ki se neprimerno hitro množi, preobilico, luksuzom in strašno bedo mase, vedno večjim padanjem v bedo duševnega dela, propadanjem in ugonabljanjem skupne vaje kulture. Toda na tem svetu, na katerem so se notranja ekonomska protislovja kapitalizma razvijala jače in strašnejše kot kdaj prej, so tudi razredna nasprotstva ogorčenejša kot kdaj: na njem pripovedujejo razredni boji kakor nedavno v srednji Nemčiji tako sedaj dnevno v Italiji do krvavih spopadov, postrivši vse druge nasprotosti, ki so v telesu kapitalističnega sistema vladanja: neprestan spor med Francijo in Nemčijo radi odškodnine, konkurenčno oboroževanje na morju me Angleško in Ameriko, odkrito sovraštvo med Ameriko in Japonsko, komaj prikrito med Francosko in Italijo, vedno večja nesoglasja v skoro vseh vprašanjih med večerajšnjimi vodečimi zvezniki, Angleško in Francosko, odpor premaganih v Evropi in Mali Aziji, upor podjarmljenih od Irse do Indije, medsebojna sovraštva in notranje krize v noveustvarjenih državah Evrope, — povsod ognjišče kriz, vojnih nevarnosti, kal revolucije! Kdo misli, da bo ta svetovni red trajen? Toda vsaka nova kriza, vsaka nova katastrofa daje socialni revoluciji novo — moč! Ne, kapitalisti nimajo razloga, da bi triumfirali! Socialna revolucija ni mrtva! Je samo za država v svojem toku! Socialna revolucija se je zaustavila samo za korak, dva. Ona diha! Toda prišel bo čas, ko se bo ponovno vnela.

Revolucija v vzhodni Evropi je razrušila fevdalni red zemeljske lastnine. V srednji Evropi je razrušila napet fevdalne vojaške monarhije in ustanovila buržnazijske republike. Vse to je brezsumnje značilne napredek. Ali to ni socializem. Sam Lenin je potrdil, da moramo predvsem računati s podaljšanjem življenja kapitalizma. Kakšno čudo je potem če kapitalizem triumfira?

Toda vseno kapitalistični preprodajalnik. Poglejte samo po kapitalističnem svetu. V Angliji rudarji že osmi teden ne delajo, zato, ker lastniki rudnikov ne morejo prodati premoga, v Avstriji pa pomanjkanje premoga duši celo ekonomsko življenje. V tekstilnih industrijah Angleške, Amerike, Francoske in nevtralnih držav odpušča več desetisoč delavcev od dela, zato ker se v njihovih skladiščih pa celi kopni Evropi hodijo milijoni ljudi v enjnih, ker ne morejo kupiti ne malo blaga, da bi pokrili svoje telo. Ameriški poljedelci so nejevoljni, ker leži njihova žetev neprodana v žitnicah, a po celi Evropi vlada pomanjkanje poljskih pridelkov. Tam je visoka vrednost denarja, zato pa da poraba in raste nezaposlenost tu je preveč nizka vrednost denarja, iz česar izhaja draginja, ki svobodno davi. I tam i tukaj isti kontrast med bogastvom, ki se neprimerno hitro množi, preobilico, luksuzom in strašno bedo mase, vedno večjim padanjem v bedo duševnega dela, propadanjem in ugonabljanjem skupne vaje kulture. Toda na tem svetu, na katerem so se notranja ekonomska protislovja kapitalizma razvijala jače in strašnejše kot kdaj prej, so tudi razredna nasprotstva ogorčenejša kot kdaj: na njem pripovedujejo razredni boji kakor nedavno v srednji Nemčiji tako sedaj dnevno v Italiji do krvavih spopadov, postrivši vse druge nasprotosti, ki so v telesu kapitalističnega sistema vladanja: neprestan spor med Francijo in Nemčijo radi odškodnine, konkurenčno oboroževanje na morju me Angleško in Ameriko, odkrito sovraštvo med Ameriko in Japonsko, komaj prikrito med Francosko in Italijo, vedno večja nesoglasja v skoro vseh vprašanjih med večerajšnjimi vodečimi zvezniki, Angleško in Francosko, odpor premaganih v Evropi in Mali Aziji, upor podjarmljenih od Irse do Indije, medsebojna sovraštva in notranje krize v noveustvarjenih državah Evrope, — povsod ognjišče kriz, vojnih nevarnosti, kal revolucije! Kdo misli, da bo ta svetovni red trajen? Toda vsaka nova kriza, vsaka nova katastrofa daje socialni revoluciji novo — moč! Ne, kapitalisti nimajo razloga, da bi triumfirali! Socialna revolucija ni mrtva! Je samo za država v svojem toku! Socialna revolucija se je zaustavila samo za korak, dva. Ona diha! Toda prišel bo čas, ko se bo ponovno vnela.

Revolucija v vzhodni Evropi je razrušila fevdalni red zemeljske lastnine. V srednji Evropi je razrušila napet fevdalne vojaške monarhije in ustanovila buržnazijske republike. Vse to je brezsumnje značilne napredek. Ali to ni socializem. Sam Lenin je potrdil, da moramo predvsem računati s podaljšanjem življenja kapitalizma. Kakšno čudo je potem če kapitalizem triumfira?

Toda vseno kapitalistični preprodajalnik. Poglejte samo po kapitalističnem svetu. V Angliji rudarji že osmi teden ne delajo, zato, ker lastniki rudnikov ne morejo prodati premoga, v Avstriji pa pomanjkanje premoga duši celo ekonomsko življenje. V tekstilnih industrijah Angleške, Amerike, Francoske in nevtralnih držav odpušča več desetisoč delavcev od dela, zato ker se v njihovih skladiščih pa celi kopni Evropi hodijo milijoni ljudi v enjnih, ker ne morejo kupiti ne malo blaga, da bi pokrili svoje telo. Ameriški poljedelci so nejevoljni, ker leži njihova žetev neprodana v žitnicah, a po celi Evropi vlada pomanjkanje poljskih pridelkov. Tam je visoka vrednost denarja, zato pa da poraba in raste nezaposlenost tu je preveč nizka vrednost denarja, iz česar izhaja draginja, ki svobodno davi. I tam i tukaj isti kontrast med bogastvom, ki se neprimerno hitro množi, preobilico, luksuzom in strašno bedo mase, vedno večjim padanjem v bedo duševnega dela, propadanjem in ugonabljanjem skupne vaje kulture. Toda na tem svetu, na katerem so se notranja ekonomska protislovja kapitalizma razvijala jače in strašnejše kot kdaj prej, so tudi razredna nasprotstva ogorčenejša kot kdaj: na njem pripovedujejo razredni boji kakor nedavno v srednji Nemčiji tako sedaj dnevno v Italiji do krvavih spopadov, postrivši vse druge nasprotosti, ki so v telesu kapitalističnega sistema vladanja: neprestan spor med Francijo in Nemčijo radi odškodnine, konkurenčno oboroževanje na morju me Angleško in Ameriko, odkrito sovraštvo med Ameriko in Japonsko, komaj prikrito med Francosko in Italijo, vedno večja nesoglasja v skoro vseh vprašanjih med večerajšnjimi vodečimi zvezniki, Angleško in Francosko, odpor premaganih v Evropi in Mali Aziji, upor podjarmljenih od Irse do Indije, medsebojna sovraštva in notranje krize v noveustvarjenih državah Evrope, — povsod ognjišče kriz, vojnih nevarnosti, kal revolucije! Kdo misli, da bo ta svetovni red trajen? Toda vsaka nova kriza, vsaka nova katastrofa daje socialni revoluciji novo — moč! Ne, kapitalisti nimajo razloga, da bi triumfirali! Socialna revolucija ni mrtva! Je samo za država v svojem toku! Socialna revolucija se je zaustavila samo za korak, dva. Ona diha! Toda prišel bo čas, ko se bo ponovno vnela.

Revolucija v vzhodni Evropi je razrušila fevdalni red zemeljske lastnine. V srednji Evropi je razrušila napet fevdalne vojaške monarhije in ustanovila buržn

JUGOSLOVANSKO DOBROVOLJSTVO

Vilimir F. Jelenc.

Od svojih zaupnikov smo dobili poročila, da se nahaja v Italiji in na francoskem večje število avstrijskih ujetnikov, ki bi stopili v dobrovoljce, da pa v tamošnjih merodajnih krogih hote ali ne hote ni pravega razumevanja za dobrovoljski pokret. Zato smo takoj organizirali propagandno akcijo in odšli na delo. Kot tipičen slučaj naj navedemo samo Italijo. V raznih italijanskih taboriščih, posebej v Sardiniji so se nahajali avstrijski vojni ujetniki, ujeti v Srbiji, a ki so jih zavezniki prepeljali v Italijo. Po vstopu Italije v vojno so pa prihajali tudi novi avstrijski ujetniki v italijanska ujetniška taborišča. Med novimi italijanskimi ujetniki laška vlada ni dovoljevala nobene propagande, med ujetniki iz Srbije pa je po dolgem posredovanju srbskega poslanstva v Rimu in po dolgotrajnih intervencijah pripustila zbiranje dobrovoljcev. Toda to zbiranje dobrovoljcev je imelo samo teoretični namen. Ko so bili formirani dobrovoljski oddelci in pripravljeni za pot, je italijanska vlada uporabljala vse trike, da to prepreči; zavračala je prijavljanje, metala pod noge polena našim organizatorjem; zakaj, tega ni težko razumeti, a iz sledečega slučaja bo razvidno vse: v ujetniških taboriščih na otočju Asinara na severnem koncu Sardinije je bil formiran dobrovoljski odred, ki je štel 500 mož, vsi do zadnjega naši ljudje. Ko so predložili italijanski komandi svoje osebne podatke, so Italijani debelo gledali, kajti od 500 prijavljenih dobrovoljcev jih je bilo nič več in nič manj nego ravno 437 iz onih krajev, ki so nanje reflektirali. Italijani po zloglasni londonski pogodbi. Tako je razumljivo, da je službena Italija storila vse, da se ti dobrovoljci priklonijo srbski vojski, italijanska diplomacija je podzvela vse korake in razadnje vendarle izdejavala, da se je odpošiljanje dobrovoljcev prelozilo. Ker pa Italija ni mogla prehranjati toliko števila ujetnikov, je francoska vlada sprejela te ujetnike, med njimi tudi dobrovoljce, prepeljali so jih v Francijo, kjer so imeli naši organizatorji dosti dela, da so odvojili dobrovoljce, ki so po velikih težavah vendarle odšli na solunsko fronto.

Enako kot z bivšimi avstrijskimi ujetniki iz Srbije, je postopala Italija tudi s svojimi. Ko se je po vseh taboriščih pojavil dobrovoljski pokret, bili so ravno Jugoslovani oni, ki se občutili moč italijanskega sovražstva. Organizirale so se češke in poljske dobrovoljske legije, samo jugoslovanski dobrovoljci so morali ostati po ujetniških taboriščih, le par izjemnih reznatnih slučajev je bilo. Tak osov jugoslovanski dobrovoljec iz Italije prišli na solunsko fronto, ko je bila že razbita, ko so jugoslovanski dobrovoljci s srbsko vojsko nastopili svojo zmagonosno pot naprej v svojo domovino.

Skoro istotako je bilo v začetku v Franciji, kjer Francozi niso mogli razumeti našega pokreta, niso si mogli predstavljati, kako je mogoče, da se avstrijski ujetniki prijavljajo v borbo prostovoljno proti Avstriji. Francozi so poznali le Srbe in samo Srbe, mi Sloveni in Hrvati smo jim bili sovražniki — boches. Bilo je treba mnogo propagandnega dela, preden smo razjasnili pojme. Od tedaj pa nam je francoska vlada kot tudi francoska javnost šla vedno na roko.

Celo v daljno Avstralijo je prišel naš glas; tam so se zbirali dobrovoljci iz vrst jugoslovanskih naselencev, zbirali so se prispevki, jugoslovanska kolonija je prevzela formiranje dobrovoljskega oddela in poleti 1917 se je izkrcal v Solunu jugoslovanski dobrovoljski odred iz Avstralije.

Res, da smo povsod in na vseh straneh imeli ovir in zaprek, deloma iz nerazumevanja in nepoznavanja razmer, a največkrat pa so bile te zapreke posledice laških diplomatskih razmer, a mi nismo obupali, nismo se ustrašili dela, s trdnjo in odločno voljo smo posvetili svoje delo cilju, ki nas je peljal do njega sicer trnjeva pot, a bili smo prepričani, da nas vodi do končne zmage.

Sistematično in organizirano se je pa razvijalo dobrovoljstvo v Rusiji. Res, da so bile v začetku tudi tam mnoge nepravilnosti, ki so prihajale deloma iz neinformiranosti, deloma pa — to v veliki večini — vsled zunanjih vplivov. Dobrovoljstvo je našlo velikih nasprotstev v najvišjih odločilnih krogih, a tudi tu je zmagala volja in dobrovoljska moč, naš pokret je vzel svoj razmah in nikdo ga ni mogel zaustaviti. Spoznali so nas tudi Rusi, spoznal nas je narod, ki je cenil in spoštoval našo borbo. Odtod tolika ljubezen jugoslovanskih dobrovoljcev do velikega ruskega naroda, do one plemenite zemlje, ki je postala dobrovoljcem nova domovina; jugoslovanski dobrovoljci so našli v ruskem narodu svojega najboljšega prijatelja, ki jih je razumel.

Takoj ob izbruhu svetovne vojne leta 1914 ustanovili so Čehoslovaki ki so živeli v Rusiji, — ruskim niso bili naklonjeni dobrovoljsko — češko družino, ki si je vzela za nalogo zbirati češkoslovaške vojnne ujetnike. V vseh večjih ruskih poveljstvih in štabih so bili predstavniki družine, ki so zbirali češke ujetnike in jih pošiljali v skupna taborišča. Toda komaj se pojavili češkoslovaški ujetniki na ruskih tleh, zmetali so raz se be znake suženjstva in ponosni izjavili, da se hočejo boriti v vrstah ruske armade za osvoboditev vseh svojih bratov in svoje domovine. To je bil začetek češko-slovaške vojske v Rusiji, vojske, ki se je borila na ruski fronti proti Avstriji in Nemčiji, ki se je po Sibiri borila za svobodo ruskega naroda. V češko-slovaško dobrovoljsko vojsko pa je stopilo tudi veliko število jugoslovanskih vojni ujetnikov. Po vseh velikih ruskih taboriščih se je žulo o formiranju češkoslovaške dobrovoljske legije in jugoslovanski omladinci so se takoj oprijeli ideje in poskušali ustanoviti tudi jugoslovansko dobrovoljno vojsko. Toda komaj se je začelo organiziranje, pojavile so se na vseh straneh težkoče. Nemški vpliv, ki je prevladoval v najvišjih ruskih krogih, ki je imel svojo odločilno moč celo na samem dvoru, zlasti je ves svoj vpliv, da se onemogoči dobrovoljski pokret. Iz vseh taborišč so romale prošnje na vlado in vrhovno poveljstvo, srbsko dobrovoljstvo se pridružiti hrabri srbski vojski.

Četrti članek pa, ki ni mogel biti obljube in samo obljube, ali več v Srbijo, se je vrnil v Odeso, rešitve nobene. Po taboriščih so bili formirani že čeli dobrovoljskega organiziranja, jedro polki, ki so samo čakali končne poveljstva. Dobrovoljskega korodobritve, ki se je pa od dne do dne zbirala. Jugoslovanski ev. Odesa je postala sedaj center dobrovoljci so bili izpostavljeni jugoslovanskega dobrovoljstva, iz vsem mogočim aškanam avstrijske vseh strani neizmerne Rusije so kanton, ki so zbirali imena dobrovoljcev, da jih na ta ali oni način kontingenti. Kmalu so bili formirani v Avstralijo, da uničijo rodni polki in združeni v divizijo, ki bne onih, — ki so se žrtvovali z je takrat sprejela naziv I. srbska

svojo domovino. Tudi ruski komandanti ujetniških taborišč niso bili naklonjeni dobrovoljsko — češko pokretu, ker so dobili od germanofilskih krogov niglija, da "zgoraj" dobrovoljski pokret ni v milosti. To neznošno stanje je trajalo skoraj vse leto, dokler se ni za dobrovoljce zavzela velika kneginja Jelena, hči kralja Petra, ki je zastavila na dvoru vse svoje moči in izposlovala, da je vlada v septembru leta 1915 dovolila, da se smejo pe vseh ruskih taboriščih zbirati jugoslovanski dobrovoljci. Srbska vojna misija v Petrogradu je takoj razposlala v vsa taborišča poziv na jugoslovanske ujetnike. Odziv je bil že prve dni velik, prijavljali so se tirda. V češko-slovaško dobrovoljsko vojsko in na vseh straneh zapreke, ovirali so prijavljanje dobrovoljcev, sprečevali in zadrževali na vse mogoče načine njihov odhod v koncentracijske taborišča.

Toda zmagala je dobrovoljska volja! Že v oktobru je odpotoval prvi dobrovoljski oddelek preko Rumunije in Bolgarske po Donau v Srbijo, sledila sta še dva esalona, toda, ko se je imel vkrcati četrti, pridružila se je Bolgarija našim zavzajem. Usodo teh prvih dobrovoljskih esalona sem že opisal, komaj so vil je ves svoj vpliv, da se onemogoči dobrovoljski pokret. Iz vseh taborišč so romale prošnje na vlado in vrhovno poveljstvo, srbsko dobrovoljstvo se pridružiti hrabri srbski vojski.

Četrti članek pa, ki ni mogel biti obljube in samo obljube, ali več v Srbijo, se je vrnil v Odeso, rešitve nobene. Po taboriščih so bili formirani že čeli dobrovoljskega organiziranja, jedro polki, ki so samo čakali končne poveljstva. Dobrovoljskega korodobritve, ki se je pa od dne do dne zbirala. Jugoslovanski ev. Odesa je postala sedaj center dobrovoljci so bili izpostavljeni jugoslovanskega dobrovoljstva, iz vsem mogočim aškanam avstrijske vseh strani neizmerne Rusije so kanton, ki so zbirali imena dobrovoljcev, da jih na ta ali oni način kontingenti. Kmalu so bili formirani v Avstralijo, da uničijo rodni polki in združeni v divizijo, ki bne onih, — ki so se žrtvovali z je takrat sprejela naziv I. srbska

dobrovoljska divizija. Ko se je pa začelo smoteno vojaško delo, videlo se je takoj, da primanjkuje oficirjev, in to zlasti višjih oficirjev. Na tem mestu moram ugotoviti sledeče, za jugoslovanske višje oficirje zaostno dejstvo, dokaz njihovega nerazumevanja narodne misli. Izmed oficirjev so se javljali v dobrovoljce v prvi vrsti rezervni oficirji od kadeta do onih per kapetanov, od aktivnih oficirjev se ni javil niti en višji kaj šele generalštabni oficir! Češkoslovaški dobrovoljci so imeli v svoji sredi celo generale — dobrovoljce, a od jugoslovanskih višjih oficirjev se ni mogel niti eden odločiti, da bi stopil v dobrovoljske vrste, vsi so preveč močno verovali v zmago Avstrije, preklinjali so nas, ki smo stopili med borece za svobodo svoje domovine.

Ali, kako smo se začudili jugoslovanski dobrovoljci, ko smo se vrnili v domovino, ko smo videli one, ki so nas denuncirali, preklinjali, kako hite polagati ravno ono isto prisego zvestobe, ki so nas radi nje obsojali nedavno na smrt. Takrat je šlo za idealno borbo, za svete žrtve — danes pa za jugoslovansko prepričanje in zvestoba vprašanje kruha in življenja.

Ker je primanjkovalo višjih oficirjev, obrnila se je takratna srbska misija na srbsko vlado na Krfu, da naj pošlje za dobrovoljsko vojsko primerno število višjih oficirjev. Žal, da izbira oficirjev ni bila taka, kot bi bilo potrebno in umestno, zato so se pojavili po zneji nemili in nepotrebnih dogodkih, ki so toliko škodovali dobrovoljskemu pokretu.

Pod vodstvom polkovnika Stevana Hadžića — sedaj generala in poveljnika IV. zagrebske armije — je prišlo v Rusijo okoli 100 srbskih oficirjev. Sedaj se je šele moglo začeti s pravi vojaškim delom, delalo se je neutrudno in brez odmora. Dnevne vaje, priprave, vse je kazalo, da se divizija pripravlja na oni veliki trenutek svojega krvavega krsta.

Pa tudi v času vojaškega dela ni prenehala organizacijsko delo; propagandni odbori so bili vedno na nogah, vzdrževali so stike z vsemi taborišči, začel je izhajati propagandni list — "Slovenski Jug", ki je zastopal ekskluzivno jugoslovansko stališče osvoboditve in ujedinjenja, ki je pripravljal teren za skupno delo in enoten nastop. Propagandno delo je rodilo uspeh, število dobrovoljcev je bilo vedno večje.

I. dobrovoljska divizija je bila kmalu pripravljena in sposobna za vsako akcijo stroga disciplina, ne prisilna, ampak zavedna in samozavestna, je družila oficirje in moštvo v eno celoto. Ruski vojaški krogi so s spoštovanjem gledali na našo vojsko, rusko časopisje je pisalo o nji in vzbujalo splošno zanimanje v vseh krogih. Meseca maja 1916 je prišel pozdravit divizijo srbski premijer g. Nikola Pašić, pozneje bivši ruski car Nikolaj v spremstvu svojega štaba in vojaških predstavnikov vseh zavezniških krajev. Dobrovoljska divizija je takrat žela — splošno priznanje vseh vojaških strokovnjaških krogov. Vse zavazniško časopisje je pisalo o našem dobrovoljskem pokretu in priznalo upravičenost našega dela, priznalo naši ideji pravico do obstanka.

Svečan je bil trenutek, ko je srbsko vrhovno poveljstvo izročilo dobrovoljski vojski bojne zastave onih hrabrih srbskih polkov, ki so imeli v bojih za svobodo toliko izgub, da so morali nehati bojne zastave so dobili dobrovoljci dejstvovati; te krvave in prestrežni delali so jim čast.

Kako se hlade bostonski otroci na ulici.

Kako dela fašizem škodo laškim trgovcem v Trstu.

"Il Lavoratore Socialista" priobčuje pismo nekega tržaškega italijanskega veletržca, iz katerega je razvidno, kako škodo prizadeva fašizem tržaški trgovini.

Italijanski veletržec piše: Vrnil sem se iz Belgrada in Zagreba, kamor sem bil odšel z gotovostjo, da izvršim že pričete kupčije. Šlo je le še za podpis. Veliko pa je bilo moje razočaranje, ko se mi je vrglo v Belgradu v obraz: Ne sklepamo kupčij take vrste z vami! Razžaljen sem vprašal po vzrokih, in dobil sem ta odgovor: V Trstu in Julijski pokrajini se izvršujejo nad Jugoslovani nezaslišana nasilstva. Mi hčemo zaradi tega bojkotirati trgovino s Trstom. Gospodarska vojna tudi nekaj velja. Potreben material, ki ga dobivamo iz Italije, bomo naročevali v Benetkah, Genovi in Milanu ali v kakem drugem mestu v Italiji, samo v Trstu ne. Ako bi kdo delal drugače, bi ga ožigosali vsi listi v Jugoslaviji. V Zagrebu sem slišal skoro isto, v Ljubljani pa se nisem upal ponuditi svojega blaga. Povsod sem slišal najostrejšee kritike o delovanju fašistov. Povsod ogorčenje in zaklinjanje za osveto. Vsled take situacije imam škode okoli 420.000 lir.

Tržaški veletržec izvaja, da je pač zadnji čas, da se izreče resna in jasna beseda, ki bi pomirila duhove. Kdo ne vidi, kako ogromno škodo povzročajo tržaški trgovini fašistovski ekscesi. Izprememba sistema in postopanja z Jugoslovani bi prinesla splošne koristi obeh narodoma, in tržaško pristanišče potrebuje v svrhu svojega preživetja neobhodno mir med rodovi, ki prebivajo tu in med zaledjem. Tržaški veletržec dostavlja še, da pričakuje Trst miru in dela in da treha gledati na njegovo bodočnost. Pomembno omenja, da se Čehoslovaška že poslužuje rajši hamburškega pristanišča, ker je komudnejše in cenejše, nakar zaključuje s pominom: Tržačani, v prvi vrsti oni, ki še le malo časa tu prebivajo, naj ne oponašajo ptiča noja, ki skriva svojo glavo v pesek, da ne bi videl, kaj se godi okoli njega.

Precej poguma je imel ta italijanski trgovec, da se je oglašil v javnosti s tako resno besedo. Fašisti najbrže že stikajo za njim, kdo da je, in ako bi ga dobili, bi se mu gotovo ne goščilo dobro. Glas tega trgovca pa nam je znak, da mogoče počasi vendar le skozi fašistovski strahovanje tržaškega prebivalstva prodre glas pameti in treznosti, na kar se bodo mogle urediti vzdržljive razmere med italijanskim in jugoslovanskim narodom v Italiji ter potem med Italijo in Jugoslavijo.

Razne vesti.

Umor Tisze.

Nad obtoženci v procesu umora grofa Tisze je vrhovno honvedsko sodišče izreklo končnoveljavno obsodbo. Glede Štefana Dobosa, ki je bil, kakor znano, obsojen na smrt in je pred nekaj meseci v ječi umrl, je bila prva obsodba kasirana in zadeva izročena civilnemu kazenskem sodišču. Glede Tiborja Szantovskega se je smrt na obsodba I. instance izpremenila in je bil obtoženec obsojen na 17 let prisilnega dela. Glede Hueterja so bili predloženi ničnostni razlogi zavrženi.

Lenin — desničar.

Moskovsko poročilo pravi, da je Lenin na kongresu sovjetov predlagal, naj bi se v vlado sprejeli pristajali drugih strank in sicer tudi meščanskih. Trockij se je temu upiral, kar je dalo povod za burne debate. Vprašanje se bo še obravnavalo.

Vojno stanje med Kitajsko in Nemčijo končano.

Iz Pekinga poročajo da sta — Nemčija in Kitajska, katere ni podpisala versalske mirovne pogodbe dne 20. maja sklenili dogovor, po katerem se smatra vojno stanje med Kitajsko in Nemčijo za končano.

Rusija — Commonwealth.

Izvršilni odbor sovjetov ruske federativne republike je proglasil Krim za avtonomno republiko. Centrala je odposlala na Krim posebno komisijo, katere se bo z avtonomno vlado krimske republike domenila glede ureditve medse-

bojnih odnosov. Načrt moskovskega centralnega sovjeta je sploh vse državo razdeliti v posamezne republike s skoraj samoderjavno oblastjo, vpoštevajoč narodnostne, gospodarske in zgodovinske razmere po primeru britanskega commonweatha ali Združenih držav. Medsebojno razmerje je določeno v obliki pogodbe.

Francija išče zveze z Rusijo.

Iz Revala se poroča: Tukaj se nahajajo francoski emisarji, ki se pogajajo z zastopniki sovjeta glede trgovinske pogodbe. Tudi pogajanje se od francoske strani vdeležuje okoli 200 francoskih uradnikov in trgovcev.

Analfabeti v čehoslovaški vojski.

Po ravnokar izdani statistiki je v čehoslovaški vojski samo 2,5 odstotkov analfabetov. Pri vseh četah, kjer se nahajajo analfabeti, so se osnovali posebni tečaji, kjer se uče analfabeti čitati in pisati.

Cene v Rusiji.

Po poročilih iz Rusije tamkaj draginja silno narašča. Za navadno obleko se zahteva najmanj pol milijona, za par čevljev pa 200 tisoč rubljev.

Orgije avijatika.

Zadnje čase vzbuja v Berlinu veliko senzacijo aretacija znane avijatike Emila Hanina, v Nemčiji naturalizirantga Alzača, ki je za časa vojne igral med nemškimi avijatikami veliko vlogo. Jeanin je bil aretiran v trenutku, ko je bila pri njem neka 16-letna hčerka poznega bogatega ber-

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA

5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA

27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PHEBO, 4429 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 28, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4822 Wash. St., Denver, Colo.
Zapisnikar: ROBERT ROBECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSIP VIĐETIČ, 4485 Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Chestnut St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 817 East C. St.
MIHAEL KAPSCH, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POSREJNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOCHFAR, 1278 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOCHAN, 1203 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

ELIZUJEVALNI ODBOR:

Predsednik: FRANE BOYTZ, RR. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 259, Ely, Minn.
ETER GESHILL, 4464 Wash. St., Denver, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

r. E. S. BUREKETT, 4497 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 52 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Vse darovane nakladnice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. taj. aa, priložbe na predsednika gl. nadzornega odbora, propirne udave pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

Vprašanje agrarne reforme v Italiji.

Volitve za rimski parlament so prinesle takozvanim konstitucionalnim strankam samo 36 novih mandatov. Socijalistična opozicija skupaj s komunisti je izgubila le 18 mandatov, popolarji so pa pridobili 8 ali 9 novih mandatov. Treba pa je zraven tega imeti še pred oči, da konstitucionalne stranke ne tvorijo nobene kompaktne enote in da Giolitti ne bo mogel na noben način sestaviti vlade, ako ne ustvari neke koalicije s katerokoli iz opozicijskih strank. Vlado časopisje razširja vest, da se more računati s sodelovanjem socijalistov, kar pa je za enkrat še jako problematično. Isto velja za partito popolare. Znani francoski publicist Auguste Gauvain povdarja, da je glavno vprašanje, oko katerega se bo sukalo bodoče parlamentarno delo, agrarno vprašanje in da bo mogoča le taka vlada in koalicija, ki bo to vprašanje postavila v ospredje in se zdelila na podlagi njega radikalne rešitve. Piše: "Prišel je čas, da bo ta program moral predvsem vsebovati agrarno reformo. Kandidati, ki eso to reformo sprejeli v svoje politično veroizpovedanje, so zelo številni in znano je, da so popolarji najbolj goreči zagovorniki ideje, da se mora zemlja nanovo razdeliti. Vrjetno je, da se bo XXVI. zasedanje italijanske zbornice moralo zelo resno baviti z rešitvijo vprašanja, ki se bo rešilo s silo, ako se ne bo našla zakonita pot".

linskega večindustrijskega, s katero je imel ljubavno razmerje. Iz Grada poročajo: Pred kratkim je stalo pred tukajšnjim deznim sodiščem 25 graških stariarjev, obtoženih radi veriženja. Dognalo se je, da so pri javnih vale prave orgije. Vsaka od teh mladih deklet se je morala zakle- ki je onemogočala privatnim kup- ti, da ne bo ničesar pravila, kaj vse godi v tem stanovanju. Mnoge svojih priseg niso držale, te družbe po zelo nizkih cenah. Pa je prišlo včasih do burnih seen. Po končani javni dražbi se je vr- šila vedno v kaki gostilni privat- ni dražba in se je čisti dobiček razdelil med člane te družbe, 18 starinarjev je bilo obsojenih na 1 do 6 tednov zopora in na globo 8000 do 10.000 kron, ostali so bili eproščeni.

Obsceni starinarji.

Kazensko postopanje proti bivšemu bolgarskemu poslaniku Čapraškovu.

O aretaciji in kazenski preiskavi proti Čapraškovu v Sofiji, ki je bil pred vojno bolgarski poslanik v Belgradu, med vojno pa bolgarski guverner v Nišu, smo že poročali. O tej stvari piše so- fjska "Zora". "Na ukaz mini- strskega sveta je bil aretiran g. Štefan Čepraškov. Ni istina, da bi to zahteval Belgrad. Kot po- blaščeni minister in poslanik v Belgradu je bil Čapraškov proti temu, da bi Bolgarija vstopila v vojno na strani Nemčije. To dok- kazujejo raporti, ki jih je pošiljal Čapraškov iz Niša. V belgradski "Epohi" je bil priobčen članek proti Čapraškovu, domneva se, da ga je inspiriral neki Bolgar."

Negovanje otroka tekom poletja.

Jako mlad dojenček prespi večino svojega časa in velika vročina ga ne moti, ako je primerno oblečen. Tak dojenček trpi le jako malo vsled vročine, ako ga mati doji z lastnim mlekom. Ali dojenček je večkrat nemiren in se počuti neugodno. Eno leto staro dete potrebuje 14 ur spanja, in da se mu to omogoči, treba potruditi se, da bo njegova spalnica hladna, toliko ponoči, kolikor po- dnevi. Električna pahljača je jako primerna, veranda (poreh), omrežena proti muham in komarjem, je jako ugodna spalnica za dojenca. Kopel pred spanjem do- stikrat pomiri nemirnega dojenč- ka ter mu ohladi ogreto kožo in isti vsled tega lahko zaspi.

Materi naj nikar ne dajejo do- jenčku nikakih uspalvalnih sred- stev. Ako dete ne more spati, pomenja, da nekaj ni prav in da zahteva njegovo spanje posebno pozornost, ali nikakor ne gre ra- biti lekov v to svrhu, izvzemši če se predpisani od dobrega zdravni- ka.

Ako mora spati dete v hiši, te- daj naj vedno spi samo v svoji lastni postelji in — po možnosti — v lastni spalnici, tako da ga nič ne moti od trenotka, ko je za- spal, dokler ne vstane zjutraj. Nočno oblačilo in spalne vreče so opisane v knjižici "Infant care" izdani po Children's Bureau, U. S. Department of Labor, Washing- ton, D. C., ki se vsakemu na zahte- vo pošlje zastonj.

Pueblo Jugoslav Relief

EXECUTIVE COMMITTEE.

N. Badovinac, Pres.; Rev. P. Cyril Zupan O. S. B., Vice-Pres.; Peter Cullig, Sec'y; J. M. Stebley, Asst. Sec'y; Frank Grabek, Treas.; J. D. Butkovich, Joe Cullig, Andro Petros and John Drakulich

INVESTIGATING COMMITTEE

Louis Anzich, Ivo Tomkovich, Nick Fabjanich, Sime Burin, Joe Purkatt, Tony Rupar, Mlle Brimbold, Jovo Pavlica, John Simion, Joe Cuzak, Jake Vidmar, J. M. Stebley, Joe Pritekel, Rev. P. Cyril Zupan OSB, John Mohar, Jake Henigsmann and Anton Starc

GENERAL COMMITTEE

Val. Stalick, Dr. J. F. Sheder, Matt Jerman, D. P. Predovich, John Gorsich, Mich. Rozich, Joe Kocevar, John Kuhar, George Thomas, Joe Cuzak, Jake Vidmar, John Mohar and Jack Henigsmann

OFFICE: 217 E. NORTHERN AVE.
PUEBLO, COLORADO

Povodenj v Pueblo, Colorado.

Poroča Walter Predovich.

Da je mogoče razumeti strašno kar je vodovje hitro prestopilo nesrečo, ki je zadela to mesto ter bregove. Temu je pa sledil glavni vzrok ozemlje. Pueblo je v dolini, imenovani Arkansas dolini. Na eni strani, v razdalji tridesetih milj ti nam, se je trgal oblak za oblak, ki je najvišje v točki Marshall Pass (12.000 čevljev nad morjem). Na tretji strani, severno od mesta je pa tudi gorovje, v katerem je najvišji Pikes Peak, 10.000 nad morjem.

V kotlini, katere obdaja gorovje, od treh strani je naše mesto in sicer skoraj v dnu kotline. Na četrti strani našega mesta se pa ozemlje znižuje vedno bolj in bolj v smeri proti Kansasu oziroma proti vzhodu. Skozi ta velikanski žeb teče Arkansas reka.

Reka Arkansas teče skoraj naravnost skozi Pueblo, potem pa se zavije nekoliko vstran ter mesto obkroža — prostor, kjer je mesto obkroženo od reke, se imenuje — "Grove".

V Grove je pa puebelska jugoslovanska kolonija.

Druga reka, Fountain po imenu, teče skozi vzhodni del mesta ter se izliva v Arkansas malo pod mestom. Ta reka izvira severno od Pueble v Pikes Peak okraju.

Sedaj si čitatelj lahko približno predstavlja kaj se je zgodilo v Puebli in Arkansas dolini v noči povodnji. Na gorah, ki so najbližji povodnji, je začelo deževati. Deževalo je že dva dni prej in voda je neprestano narasčala. Voda je polnila struge, Frank Grabek, Treasurer, c. o. oboben pa tudi topila sneg, na-

Pogled v preteklost.

Spisal Ksaver Meško.

(Nadaljevanje.)

In vi — zakaj ste me varali vi, ki ste se mi kazali zveste in vdan prijatelj? Zakaj stojim zdaj ob grobovih prijateljstva in plakam? Ali sem vas prosil prijateljstva? Naj vstane, kogar sem prosil prijateljstva in ljubezni, vstane naj, bodisi mlad ali star, blizu ali daleč, vstane naj in najporeče pred vsem ljudstvom: "Me ne!" — Naj vstane!

Ali ne vstane nihče? Nihče se ne dvigne, da poreče: "Kakor slabo dete si prišel in si berač! Okoli nas! Ni ponosa ni bilo v tebi in ni moči. Kakor otrok si prišel in kakor slabotna ženska in si prosjačel kakor berač. Iz usmiljenja smo ti darovali svojo ljubezen in svoje prijateljstvo — vrgli smo ji za teboj..."

Dvignite se in pridite, bodisi od daleč ali od blizu, mladi ali stari. Dvignite se in pridite. In če vam porečem: "Vedno sem bil dovolj sam sebi. Nikogar nisem iskal, pri nikomur ne berač. Ko nisem imel ničesar več, sem imel vendar svoj ponos in moči dovolj, da nisem nosil sam svojo bol in nisem obremenjal z njo tujih src in tujih duš. Sam stojim v življenju, a dovolj sem sam sebi in ne klomim se pred nikomur..." Dvignite se in pridite, in ko govorim take smeje besede, mi zaluzajte naravnost v obraz, naravnost v oči: "Laznik!" — Ne vstane nihče, nihče ne pride! — Da, ne pridejo, ker nisem prosil nikogar, nikdar ni ničesar, ker sem bil vedno sam sebi dovolj...

Prišli ste sami. Svoja srca ste mi prinesli na rokah naproti in ste me prosili: "Sprejmi!" In sprejel sem jih in sem postal drug — ne prijatelj, a to vam ni bilo dovolj; hoteli ste več, vi ste hoteli in globlje: v moje misli ste mi se mi udarili, da so se mi vsule

hoteli vrniti, prodreti ste hoteli v velike in mnoge skrivnosti mojega srca.

Zakaj ste mi storili to? Moja duša je močna dovolj, da nosi sama vse svoje velike skrivnosti, dokler jih sprejme močnejši grob v svojo temo in v svoj mir.

A vi ste jih hoteli poznati. Vi deli ste od daleč, kako je težka pot mojega življenja. In ne da bi vas prosil, ste prišli prijazni, s sočutnim smehljajem ste pristopili k meni, ki sem stopal samotnega pota, in ste mi govorili ljubezljivo: "Pešaš, omaguješ? Do bi in ni moči. Kakor otrok si prišel in kakor slabotna ženska in si prosjačel kakor berač. Iz usmiljenja smo ti darovali svojo ljubezen in svoje prijateljstvo — vrgli smo ji za teboj..."

Dvignite se in pridite, bodisi od daleč ali od blizu, mladi ali stari. Dvignite se in pridite. In če vam porečem: "Vedno sem bil dovolj sam sebi. Nikogar nisem iskal, pri nikomur ne berač. Ko nisem imel ničesar več, sem imel vendar svoj ponos in moči dovolj, da nisem nosil sam svojo bol in nisem obremenjal z njo tujih src in tujih duš. Sam stojim v življenju, a dovolj sem sam sebi in ne klomim se pred nikomur..." Dvignite se in pridite, in ko govorim take smeje besede, mi zaluzajte naravnost v obraz, naravnost v oči: "Laznik!" — Ne vstane nihče, nihče ne pride! — Da, ne pridejo, ker nisem prosil nikogar, nikdar ni ničesar, ker sem bil vedno sam sebi dovolj...

Prišli ste sami. Svoja srca ste mi prinesli na rokah naproti in ste me prosili: "Sprejmi!" In sprejel sem jih in sem postal drug — ne prijatelj, a to vam ni bilo dovolj; hoteli ste več, vi ste hoteli in globlje: v moje misli ste mi se mi udarili, da so se mi vsule

PODOBE IZ SANJ

Spisal: Ivan Cankar

To "Podobe iz sanj" so bile napisane v letih strahote 1914-1917. Zato je razumljivo, da marsikatera beseda ni tako poetična, kakor bi po vsej pravici morala biti, in da je marsikatera zastrta in zabrisana. Vendar pa naj ostane var, kakor je bilo: za ogledalo teh težkih dni in za spomin.

Jeseni 1917.

IVAN CANKAR.

EDINA BESEDA.

Med najbolj zgodnjimi in najbolj razločnimi spomini izza otroških let mi je spomin na Smrt. Bila je velika, prazna soba, morda le v spominu tako velika in prazna; v kotu kraj peči je stala postelja, zastrita od stropa do tal z zelenimi cunjami; tam je ležal naš stari oče ves čas, kolikor sem ga poznal. Živega vidim komaj še za meglami; čemerjen obraz, sivkasta, zgrbljena lica, debela spodnja usten, od katere je kapalo na krožnik in na odejo, kadar je počasi, s tresočo roko nesel žlico k ustom. Njegovega glasu ne slišim več in zdi se mi, da ga zares nikoli nisem slišal. Zdal je ležal na čistih, belih rjuhah in se ni ganil; sveče so gorele kraj postelje, v sobi je dišalo po loju, vse je bilo prazniško; in rekli so, da je mrtav. Stopil sem blizu k vzglavju; ni me bilo strah, tudi žalosten nisem bil, ker nisem vedel, kaj da je strah in žalost: le radoveden sem bil sila, kaj da se bo nenadoma prikazalo posebnega na tem sivkastem obrazu, kaj da bo mahoma presekalo in na obe strani prevrnilo ta čudni mir in to po loju dišečo tišino, in kdaj se bo zganila ta debela spodnja usten za izpregovorila naglas. Kajti ključ zadnjakrat in za zmerom, očitno mi je bilo, da stoji prav tik zob se je zasadi v črno kri. In za to ustno besedo, ki čaka, da ustna se niso ganila več. Na zastopi nanjo ter se razodene ljubljenih duh in se je poznalo, dem: kakor stoji človek za durmi, kdo je stal pravkar tik za njimi, drži za ključko ter se le še za treklo je trkal nanje, predno je okamenel.

V mojem spominu je sveta podoba: mnogo let je že tam, zme vse že določeno in pripravljen, solze in me je polila kri... "Kaj kaj čudovitega je v tem: kakor bi bral človek odlomek krasne romane, osvetljene z magičnim svetom luninim. Vse naokoli dremlje, spi, sanja: spi noč ob tebi, spe lesovi, njive in lehe in dobrove spe, spe hribi in spe doline pod teboj — le bele megle se kuhajo v njih in se dvigajo ob leših počasi navzgor kakor v lahkem snu. A te ne drami, je tihega spanja vsemira, saj so le njegove sanje.

Spi vse in vse molči, le peket konjskih kopit zveni v tiho, dremajočo noč. Sinje nebo zre s stoterimi in tisočeriimi očmi na nočnega popotnika in mežika s svetlimi očesi, kakor bi se čudilo ali se smehljalo nagajivo in v veselju pričakovanju. Tupatam se odpre hipoma planetece oko kje ob popotniku — malo korakov od ce ste strani ali pa kje tam preko gozda, na hribu kje onkraj doline. Strni venomer in mirno v zapozbelega jezdeca, kakor bi ga pričakovalo, ga vabilo in klicalo k sebi: luč v kmetiški hiši je.

A jezdiš mimo, speš dalje, ne teneš se, da te pričakuje, vabi in pros: "Vstopi in počij!" Speš znano pot in misliš, a daleč bližje ti se misli, daleč od te poti, ki jezdiš po njej. Ničesar ni ob tebi, zabljah na vse ob sebi, zabljah še na samega sebe. Je ti, kakor bi plaval v polnu po neskončnosti vsemirski, lahak in prost kakor angel nebeski. Plavaš prijetno in prosto in nalahko dalje, k nekemu lepemu srcu, ki si želi k njemu: tvoje srce in tvoje hrepenenje, ki hite k njemu lahkokrile misli tvoje...

"Nela!" — V srečo se je spodelo nenadoma, globoko tam doli, kjer so dremali spomini izza nekdanjih dni. In dvignilo se je iz srca, zakipelo je navzgor, višje in višje, veliko in mogočno, in nevede in proti volji sem razodel tihi noči sanjave svoje misli. Komaj sem izgovoril in že sem se zadržal, kakor bi izdal skrivnost, ki bi naj počivala na veke v grobu mojega srca. Lahkomiselno sem jo izdal... kabilica je privzdignila ušesa in je poslušnila radovedno, na drevoju ob poti se je zganilo, zatrepetal je, zasušelo.

(Dalje prihodnih.)

Srečo lovimo po svetu vsi, ali sreča je čudna ptica. Vsi jo enako imenujemo, ali vsake oči jo gledajo visoko v nedosežnem višku sedečo v različni, drugačni podobi. Josip Jurčič.

Med najbolj zgodnjimi in najbolj razločnimi spomini izza otroških let mi je spomin na Smrt. Bila je velika, prazna soba, morda le v spominu tako velika in prazna; v kotu kraj peči je stala postelja, zastrita od stropa do tal z zelenimi cunjami; tam je ležal naš stari oče ves čas, kolikor sem ga poznal. Živega vidim komaj še za meglami; čemerjen obraz, sivkasta, zgrbljena lica, debela spodnja usten, od katere je kapalo na krožnik in na odejo, kadar je počasi, s tresočo roko nesel žlico k ustom. Njegovega glasu ne slišim več in zdi se mi, da ga zares nikoli nisem slišal. Zdal je ležal na čistih, belih rjuhah in se ni ganil; sveče so gorele kraj postelje, v sobi je dišalo po loju, vse je bilo prazniško; in rekli so, da je mrtav. Stopil sem blizu k vzglavju; ni me bilo strah, tudi žalosten nisem bil, ker nisem vedel, kaj da je strah in žalost: le radoveden sem bil sila, kaj da se bo nenadoma prikazalo posebnega na tem sivkastem obrazu, kaj da bo mahoma presekalo in na obe strani prevrnilo ta čudni mir in to po loju dišečo tišino, in kdaj se bo zganila ta debela spodnja usten za izpregovorila naglas. Kajti ključ zadnjakrat in za zmerom, očitno mi je bilo, da stoji prav tik zob se je zasadi v črno kri. In za to ustno besedo, ki čaka, da ustna se niso ganila več. Na zastopi nanjo ter se razodene ljubljenih duh in se je poznalo, dem: kakor stoji človek za durmi, kdo je stal pravkar tik za njimi, drži za ključko ter se le še za treklo je trkal nanje, predno je okamenel.

V mojem spominu je sveta podoba: mnogo let je že tam, zme vse že določeno in pripravljen, solze in me je polila kri... "Kaj kaj čudovitega je v tem: kakor bi bral človek odlomek krasne romane, osvetljene z magičnim svetom luninim. Vse naokoli dremlje, spi, sanja: spi noč ob tebi, spe lesovi, njive in lehe in dobrove spe, spe hribi in spe doline pod teboj — le bele megle se kuhajo v njih in se dvigajo ob leših počasi navzgor kakor v lahkem snu. A te ne drami, je tihega spanja vsemira, saj so le njegove sanje.

Spi vse in vse molči, le peket konjskih kopit zveni v tiho, dremajočo noč. Sinje nebo zre s stoterimi in tisočeriimi očmi na nočnega popotnika in mežika s svetlimi očesi, kakor bi se čudilo ali se smehljalo nagajivo in v veselju pričakovanju. Tupatam se odpre hipoma planetece oko kje ob popotniku — malo korakov od ce ste strani ali pa kje tam preko gozda, na hribu kje onkraj doline. Strni venomer in mirno v zapozbelega jezdeca, kakor bi ga pričakovalo, ga vabilo in klicalo k sebi: luč v kmetiški hiši je.

A jezdiš mimo, speš dalje, ne teneš se, da te pričakuje, vabi in pros: "Vstopi in počij!" Speš znano pot in misliš, a daleč bližje ti se misli, daleč od te poti, ki jezdiš po njej. Ničesar ni ob tebi, zabljah na vse ob sebi, zabljah še na samega sebe. Je ti, kakor bi plaval v polnu po neskončnosti vsemirski, lahak in prost kakor angel nebeski. Plavaš prijetno in prosto in nalahko dalje, k nekemu lepemu srcu, ki si želi k njemu: tvoje srce in tvoje hrepenenje, ki hite k njemu lahkokrile misli tvoje...

"Nela!" — V srečo se je spodelo nenadoma, globoko tam doli, kjer so dremali spomini izza nekdanjih dni. In dvignilo se je iz srca, zakipelo je navzgor, višje in višje, veliko in mogočno, in nevede in proti volji sem razodel tihi noči sanjave svoje misli. Komaj sem izgovoril in že sem se zadržal, kakor bi izdal skrivnost, ki bi naj počivala na veke v grobu mojega srca. Lahkomiselno sem jo izdal... kabilica je privzdignila ušesa in je poslušnila radovedno, na drevoju ob poti se je zganilo, zatrepetal je, zasušelo.

(Dalje prihodnih.)

Srečo lovimo po svetu vsi, ali sreča je čudna ptica. Vsi jo enako imenujemo, ali vsake oči jo gledajo visoko v nedosežnem višku sedečo v različni, drugačni podobi. Josip Jurčič.

ADVERTISEMENTS

ISO SE

ALOJZIJ PEČIC iz Verzeja pri Ljutomeru na Stajerskem, kateri je odpotoval v Ameriko 1. 1908. Njegov zadnji naslov je bil Box 218, South Bethlehem, Pa. Njegov bivališče želi izvedeti njegova žena. Kdo bi vedel za njegov naslov, je naprosen, da sporoči podpisaniemu konzulatu, oziroma naj se javi sam.

Consulate General of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 443 W. 22. St., New York City.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Naš stalni zastopnik Mr. JANKO PLEŠKO pobira naročnino za Glas Naroda na 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, in daje vsa druga pojasnila glede potovanja v stari kraj ali dobiti svojec od tam, glede denarnih pošiljav in sploh v vseh drugih zadevah. Ima v zalogi tudi knjigo Peter Zgaga. Rojakom ga toplo priporočamo. Upravništvo Glasa Naroda.

Rad bi izvedel, kje se nahaja JOŽEF ZALAR. Doma je iz Goranije vasi pri Rakeku. Cenjene čitatelje vljudo prosim, ako kateri ve za njegov naslov, naj mi blagovolji; če pa on sam ne čita, naj se mi nemudoma javi, saj lahko ve, zakaj. — Joseph Jancar, Box 236, Davis, W. Va.

Išem svojo sestrično TONKO GLASIČ, ki je pred par meseci prišla iz starega kraja in se baje nahaja v Waukeganu, Ill. Če kateri rojakov ve za njen naslov, prosim, da ga mi naznani, ali naj se pa sama javi na naslov: Frances Zadnik (rojena Delavee), 119 W. 111. Place, Chicago, Ill. (18-24-6)

Ne odlašajte

ako nameravate naročiti vozni listek iz stare domovine za Vaše družino, sorodnika ali prijatelja. Pišite za cene in druga potrebna navodila na najstarejše in skupe slovensko bančno podjetje: FRANK SAKSER STATE BANK (potniški oddelček) 31 Cortlandt St., New York, N. Y. (Advertisement)

ZASTAVE

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

Jadranske Banke

in vseh njenih podružnic.

Jugoslavija:

Becgrad, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Italija:

Trst, Opatija, Zadar.

Nemška Avstrija:

Dunaj.

Izvršuje hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji.

Izdaja čke v kronah, lirah in dolarjih plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

Prodaja parobrodne in železniške vožne listke na vse kraje in za vse črte.

Istavlja tudi čke plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napolnjenih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za one, ki se bodo posluževali naše banka.

Slovenci, prijatelji in poznavalci naše banke so vljudo naproseni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znanosti in Hrvaške, Dalmacije, Istre, Goriske in Črnogore.

FRANK SAKSER STATE BANK

FRANK SAKSER, predsednik.

Prijatelj delavca

PAIN-EXPELLER

Tvorilna znanja reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za tvorilno znamko SIDRO.

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov .. \$9.—
Cipar grozdje največje in najsladkeje jagode, boksa 50 funtov .. \$8.—
Malo črno grško grozdje, zelo sladko, boksa 50 funtov \$7.—
Pošljite \$2. na račun vsake bokse ki naročite in pošliti bomo takoj.
BALKAN IMPORTING CO.
51-53 Cherry St., New York, N. Y.

Lahko se vrnemo — hitro pomaga pri
SANTAL CAPSULES MIDY
VNETJU MEHURJA
Vsaka pilula (MIDY) nosi ime **K**
Varujte se ponaredi!

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, ki je pred par meseci prišel iz starega kraja in se baje nahaja v Waukeganu, Ill. Če kateri rojakov ve za njen naslov, prosim, da ga mi naznani, ali naj se pa sama javi na naslov: Frances Zadnik (rojena Delavee), 119 W. 111. Place, Chicago, Ill. (18-24-6)

Vse moške bolezenske zdravila po kraljevski metodi. Kakor hitro ozdravite da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jas vam ga bomo spet povrnil.

Hiroscio ali vodno kilo zdravilo v 24 urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju ura, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, tranja, bolečine otekline, artritisa, skrofula in druge bolezni, ki nastanejo vsled večste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati. Nekateri drugi zdravniki rabijo tomanje, da vas razumejo. Jas vam kaže starega kraja, zato vas lažje ozdravim, ker vas razumem slovenski. Uradne ure: ob delavskih od 8 do 5. Ob nedeljah od 9 do 12.

SKRIVNOST ORCIVALA.

DETEKTIVSKI ROMAN.

Francoski spisatelj Emile Gaboriau. — Za G. N. priredil G. P.

18

(Nadaljevanje.)

Osmo poglavje.

Dr. Gendron je ravnokar završil svojo žalostno nalogo v biljardni sobi. Slek je svojo dolgo suknjo ter si zavil rokave preko komolcev. Njegovi instrumenti so ležali na mizi poleg njega. Pokril je truplo z dolgo belo rjuho.

Noč je prišla in velika svetilka je osvetljevala turobni prizor. Zdravnik, sklonjen preko umivalnika, si je ravnokar umival roki, ko vstopila stari mirovni sodnik in detektiv.

— A, vi ste, — je ravnokar presenečen. — Kje pa je sodnik?

— Odšel je.

Zdravnik ni mogel zadržati nestrpnosti.

— Na vsak način moram govoriti z njim, — je rekel. — Neobhodno potrebno je... Čim prej, tem bolje. Mogoče namreč nimam prav, mogoče se motim...

Lekok in Planta sta se mu približala, potem ko sta skrbno zaprla vrata za seboj. Zdravnik je bil bledejši kot truplo, ki je ležalo pod rjuho. Njegov ponavadi mirni obraz je kazal veliko razburjenost. Ta izprememba ni mogla imeti svojega vzroka v nalogi, s katero je bil zaposlen. Ta naloga je bila seveda mučna, a dr. Gendron je bil eden onih izkušenih zdravnikov, ki so obtipali žilo slehrne človeške bede in ki so vajeni najbolj strašnih prizorov. Očividno je moral razkriti nekaj izvanrednega.

— Hočem vas vprašati nekaj, kar ste vprašali vi mene pred nekaj časa, — je rekel gospod Planta. — Ali ste bolni in trpite?

Dr. Gendron je zmajal žalostno z glavo ter odgovoril, počasi in s poudarkom:

— Odgovoriti vam hočem kot ste storili vi: nič ni in že se počutim boljše.

Oba ta moža, enako globoka, sta obrnila v stran svoji glavi, kot da se bojita izmenjati svoje misli.

Gospod Lekok pa je stopil naprej ter govoril:

— Mislim, da poznam vzrok gibanja zdravnika. Ravnokar je našel, da je bila madama Tremorel umorjena z enim samim sunkom in da so morilec pozneje raznesli truplo, ko je bilo že skoro mrzlo.

Oči zdravnika so se uprle v detektiva z velikanskim presenečenjem.

— Kako ste mogli uganiti to? — je vprašal.

— O, tega nisem uganil sam. Deliti moram čast teorije, ki nam je omogočila videti vnaprej to dejstvo, z gospodom Planto.

— O, — je zakril doktor ter se udaril po čelu, — sedaj se spominjam vašega nasveta. Moram reči, da sem v svojih skrbih popolnoma pozabil nanj. — No, — je dostavil, — vaše sumnje so bile potrjene. Mogoče ni poteklo toliko časa med prvim udarcem in ostalimi kot domnevate vi. Prepričan pa sem, da je grofica prenehala živeti že tri ure, ko je bil zadan zadnji udarec.

Dr. Gendron je odšel k biljardni mizi ter počasi dvignil rjuho, pri čemer je razkril glavo ter del prsi:

— Prepričajmo se sami, Planta, — je rekel.

Stari mirovni sodnik je vzel svetilko v roko ter šel na drugo stran mize. Njegova roka se je tako tresla, da je skoro izpuštil svetilko. Trepetajoča luč je metala temne sence na zid. Obraz grofice je bil skrbno omit ter kri in blato odstranjena. Znaki udarcev so bili vsled tega še bolj vidni, a še vedno so zasledili na tem mirnem obličju sledove nekdanje lepote. Gospod Lekok je stal ob vzglavju mize ter se sklonil naprej, da boljše vidi.

— Grofica, — je rekel dr. Gendron, — je dobila osemnajst sunkov z bodalom. Od teh je bil le eden smrten. To je udarec, ki vodi skoro direktno navpično — malo pod ramenom, saj vidite.

Pokazal je na rano ter podpiral truplo s svojo levico. Oči mrtev grofice so obranile preplašeni izraz. Vse je kazalo, kot da so hotela napol odprta usta zakričati:

— Na pomoč! Na pomoč!

Planta, ki je imel sree iz kamena, se je obrnil v stran in zdravnik, ki je nadvladal svoje prvotno ginjenje, je nadaljeval s profesionalnim, brezbrzičnim izrazom:

— Bodalec je moral biti en in široko in osem inčev dolgo. Vse druge rane, na rokah, prsih in hrbtu so sorazmerno lahke. Morale so biti zadane najmanj dve uri po oni, ki je povzročila smrt.

— Dobro, — je rekel gospod Lekok.

— Zapišite si, da nisem pozitiven, — je hitro pripomnil zdravnik. — Jaz le ugotavljam možnost. Fenomeni, na katere temeljijo svoje prepričanje, so preveč izbegljivi, preveč kapriciozni po svoji naravi, da mi ne mogli delati popolnoma gotovim.

— To je očividno vznemirilo gospoda Lekoka.

— Od trenutka naprej, ko...

— Kar morem potrditi, — ga je prekinil dr. Gendron, — kar bi potrdil pod prisego, da so bile vse rane na glavi, z izjemo ene, zadane po smrti. O tem ne more biti nobenega dvoma. Tukaj, nad očmi, je udarec, ki je bil zadan, ko je bila grofica še živa.

— Meni se zdi, doktor, — je pripomnil Lekok, — da lahko sklepamo iz dokazanega destva, da je bila grofica po smrti zadeta od topega instrumenta in da je tudi prenehala živeti, ko je bila prebodena z nožem.

Dr. Gendron je pomišljal en trenutek.

— Mogoče, da imate prav. Kar se tiče mene, sem prepričan o tem. Zaključki v mojem poročilu pa ne bodo vaši. Zdravnik, katerega vpraša za svet postava, se mora izjaviti na temelju očividnih dokazanih dejstev. Če ima dvom, tudi najmanjši, bi moral držati svoj jezik za obmi. Hočem reči še več. Če je kaka negotovost, bi moral imeti obtoženi, ne pa pravica korist od nje.

To gotovo ni bilo prepričanje detektiva, a bil je toliko previden, da tega ni povedal. Sledil je dr. Gendronu z napeto pozornostjo in njegov obraz je kazal napeto duševno delo.

— Meni se zdi sedaj mogoče določiti, — je rekel, — na kak način in kje je bila grofica udarjena.

Zdravnik je zopet pokrtil truplo in Planta je postavil svetilko na majhno mizo. Oba sta vprašala Lekoka, naj se izrazi.

— Dobro, — je prišel detektiv. — Smer rane mi dokazuje, da se je nahajala grofica v svoji sobi pri čaju, da je sedela, z nekoliko naprej akonjenim telesom, ko je bila umorjena. Morilec je prišel s njo z dvignjeno roko. Izbral si je hladnokrvno svojo pozicijo ter udaril s strašno silo. Sila udarca je bila taka, da je padla žrtev naprej ter pri padcu zadela s čelom na rob mize. S tem si je sama zadala udarce, katerega ste našli na čelu.

Dr. Gendron se je ozrl na tovariša, ki sta izmenjala med seboj pomemben pogled. Mogoče je uganil igro, katero sta igrala.

— Zločin je moral biti očividno izvršen kot pravite vi, — je rekel.

Nastal je nadaljni mučni molk. Trdovratni molčecnost Lekoka je dražila Planta, ki ga je končno vprašal:

— Ali ste videli vse, kar hočete videti?

— Vse za danes. Potreboval bom dnevno luč za to, kar je še estayo. Prepričan sem, da imam z izjemo ene posameznosti, ki mi dela sitnosti, ključ k tej skrivnosti.

— Potem moramo biti tukaj zgodaj jutri zjutraj.

— Hočem biti tukaj ob vsaki uri, katero določite.

— Ko boste zaključili svojo preiskavo, pojdemo skupaj k gospodu Dominiju v Corbeil.

— Popolnoma sem vam na razpolago.

Nastal je nadaljni odmor.

Gospod Planta je zapazil, da je Lekok uganil njegove misli ter ni mogel razumeti kapricioznosti detektiva. Malo poprej je bil zelo zgovoren, a sedaj je dal jezik za zobmi. Lekoka na drugi strani pa je veselilo nekoliko podražiti starega moža in sklenil je presenetiti ga naslednjega jutra, ko bi mu podal poročilo, ki bi verno zrcalila vse njegove misli. Medtem pa je vzel iz žepa svojo skatljivo ter zaupal sliki: pač sto skrivnosti.

(Dalje prihodnjice.)

Koroške novice.

Nemška podivjanost.

Iz Borovljic poročajo: Ponoči 1. maja so podivjani in pijani nemški kmeturji tulili in razgrajali po Dobravi pred hišo Slovenca Čezna. Kakor zbesneli so tulili na las za to zlozene srčnostne slovenske pesmi in razbijali na vse strani, da je bila vsa vas na nogah. Oblasti seveda takih izgrediv in motenja javnega reda in mira ne vidijo, ker gre — proti zavednim Slovincem!

Odvzet občinski lov Slovincem.

Iz Šmarjete. Pri nas je glavna stvar kar naravnost odvzelo občinski lov Slovincem in ga dalo v našem dvema nemškutarijema za ceno, ki je z ozirom na vrednost avstrijske krone naravnost smešna. Slovenski kmetje so se proti takemu nepostavljemu postopanju, ki pomeni obenem občutno škodo za posestnike, pritožili; pa seveda brez uspeha, saj dela glavni Rainer, kar mu velevala Heimatsdienst.

Iz Bilčeva. Stvarnost in objektivnost okrajnega glavarja Rainerja se je pokazala posebno v zadevi našega občinskega lova. Proti volji pretežne večine v posvetu prihajajočih kmetov in posestnikov je lov kratkoma delo nekake Celovčane. Ko je v tej zadevi bil pri glavarju Slovinci Selander, mu je glavni kar uradna oseba rekla: "Sie sind so ein Čuž!" In od tega glavarja naj Slovinci pričakujejo, da bo kaznoval nemškutarije, če psujejo Slovincem s tem ali kakim drugim žalilnim priimkom!

Ne dovolijo Slovincem gnati živino na planine.

Iz Sel poročajo: Slovenski posestniki in kmetje v Selah, pa tudi v Šmarjeti, v Rožu in od drugod so vsako leto čez poletje dajali svojo živino na pašo. Znanje take naše so bile: Miklavčeva na Obirju, Helderfova v Hmelšah, Turnova v Kozljaku v Kortah in Vojskova v Selah v Kotu. Sedaj pa so zagrizeni nemški in nemškutarski oskrbniki nemških veleposesnikov in grofov vsem zavednim slovenskim kmetom na znanilo, dajim ne dovolijo, da bi za letošnje poletje gnali svojo živino na njih pašnike-planine. Mnogi slovenski kmetje, katerih edini dohodek izvirajo iz živinorej, bodo vsled tega občutno udarjeni, če ne sploh uničeni.

Dvojna nemška mera.

Iz Celovca poročajo: Radi napada na deželnega glavarja štajerskega profesorja Rintelena s strani komunistov so prinesli vsi koroški nemški listi dolge uvodnike, kjer upravičeno obsojajo take teroristične metode, ki so s človeškega stališča vsega obsojanja vredne in pomenijo sramoto za vsako pravno državo. Ko pa so dekana Slovenca Limpla znani nemčurji na infernalni, peklenski način ponoči izvalili iz njegovega stanovanja in na njega in na njegovega mežnarja streljali ter prvega smrtno nevarno ranili, so se ti nemški listi zadržali čisto drugače. Pisali so, da je bil dekan zagrizen Jugosloven in da je sam končno kriv, ker ni pravočasno zapustil svoje domovine. Oblasti pa so navidezno nekaj preiskovale, a nikogar kaznovali, ker se obče znanih morilec niti prijeti ne upajo. Nemška pravica!

Nemška kultura.

Iz Resnika poročajo: Glavar Rainer je dal izgnati Slovence Rutarja, ki je prišel obiskat na dom smrtno nevarno bolnega brata. Ko je potem prišel na bratov pogreb, mu je glavni o polnoči po

orožniku dal dostaviti ukaz, da mora drugo jutro zapustiti svoj dom. Nemški orožnik je sam čutil brezemno moralno propadlost in surovost, ki je bila izražena s tem ukazom, in je Slovincu pri izročitvi ukaza rekel, brisoc si z robcem solze v oči: "Obžalujem, toda ne morem nič narediti, če so oblasti o vas tako poučene." Rainer je izvršil, kar je Heimatsdienst in nemškutar Hus, podomače Pavkar, ukazal.

Varok nemirov v Egiptu.

O vzrokih protiegiptovskih izgrediv v Aleksandriji in Kairu, ki so zahtevali mnogo človeških žrtve, se izve: Angleška vlada namerava dati Egiptu neke irste samoupravo. Te dni se je določila egiptiska komisija, ki se pada v London, da se z angleško vlado dogovori glede bodoče ustave Egipta. Ker predsednik egiptiskega ministrskega sveta Aldi paša ni hotel za člana te komisije naznačiti tudi vodjo egiptovskega nacionalističnega gibanja Zugal pašo, so pristasi slednjega povzročili nemire, pri katerih niso bili toliko prizadeti Angličje kakor Grki, ki so največji nasprotniki egiptovskih domačin nacionalistov. — Tako se seveda poroča z angleške strani.

Lahka stvar je dobiti mir. Vse, kar je treba storiti, je pustiti drugim ljudem njih lastno voljo.

Domača vas.

Zložil J. Kostanjevec.

Po polju cvetnem gre junak; Lahko sree, lahek korak. Ga v vas domačo danes nosi, Oko žari se mu v ponosi.

"Oj, sveta vas, domača vas, Kako srčno, srčno te jaz Domu se vračajoč pozdravljam, Kako srčno te blagosloviljam!"

Pi moj ponos si, moj uzor, Ti sree moje si izvor, Oj, hiše med zelenjem bele, Pozdravljam vas iz duše cele!

Dekleta oj domača ve, Ve dika ste zemlje; Da zopet z vami se radujem, Hitreje zdaj naj še potujem!"

Ob palici zdaj stariček siv Prihaja zmed zelenih njiv; Za njim dekleta pevajoča, Kar jih premore vsaka koč.

To se glasi čez cvetno plan, Čez cvetno plan v nedeljski dan! Veselje vsem sree navdaje — Kje iščem naj si sree slaje?

Po polju cvetnem naš junak Še bolj pospeši si korak, In kmalu vse roko mu stiska, Da solza mu v oči zabliška.

In dalje zdaj v domačo vas Ga spremlja pesmi divne glas. Doma pa jim pripoveduje Od zemlje dalje, zemlje tuje.

Od velikih in lepih mest, Prijaznih in širokih cest, Da vsem oko se v željah sveti, Da vsak želi z očmi to zreti!

Pripoved svojo ko konča, Besede pa juthak dodá, Besede, ki iz sree grejo, In sree sama jih umejo:

"Naj lep le bo mi tuij svet, Očarljiv naj njegov je svet, Pred tvoj, moja domovina — Vsa daljna skrije se tujina!"

ROJAKI IN ROJAKINJE, BERITE!

Jugoslovanski konzulat naznaja, da se vlada avstrijske republike nepreravno pritožuje, da dohiva iz Amerike mnogo pisem, na katerih kuvertah stoji zapisano "Austria", dasi je pismo namenjeno v Jugoslavijo. Mogoče ne boste vrjeli, toda dejstvo je, da je v Ameriki najmanj 20,000 Jugoslovanov, ki še danes ne vedo, da njih domovina ne spada več pod Avstrijo, pač pa je samostojna država Jugoslavija. Nad 20 tisoč pisem je avstrijska pošta prejela iz Amerike, ker je bilo na kuverti zapisano "Austria", dočim se je pozneje dognalo, da so vsa ta pisma za Jugoslavijo. Avstrijska pošta ima teditega večje stroške. Jugoslovanom v Ameriki pa se priporoča, da že vendar vedó, odkod so doma.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ Približno ODPLO JEJO IZ NEW YORKA.

PARIS	25. jun.	—	Havre	AQUITANIA	27. jul.	—	Havre
KRONLAND	25. jun.	—	Cherbourg	PARIS	27. jul.	—	Trst
OLYMPIC	25. jun.	—	Cherbourg	CALABRIA	27. jul.	—	Trst
COLUMBIA	27. jul.	—	Trst	KRONLAND	30. jul.	—	Havre
BERENGARIA	28. jun.	—	Cherbourg	WASHINGTON	30. jul.	—	Jherbourg
POCAHONTAS	30. jun.	—	Genoa	ROUSILLON	2. avg.	—	Havre
RYNDAM	2. jul.	—	Boulogne	ADRIATIC	3. avg.	—	Cherbourg
LAFAYETTE	2. jul.	—	Havre	LAFAYETTE	3. avg.	—	Havre
ZEELAND	2. jul.	—	Cherbourg	FRANCE	4. avg.	—	Havre
AQUITANIA	5. jul.	—	Cherbourg	MAURETANIA	11. avg.	—	Cherbourg
LA LORRAINE	5. jul.	—	Havre	LA LORRAINE	6. avg.	—	Havre
ADRIATIC	6. jul.	—	Cherbourg	CANOPIC	7. avg.	—	Genoa
FRANCE	7. jul.	—	Havre	HELVETIA	11. avg.	—	Trst
PRES. WILSON	9. jul.	—	Trst	BERENGARIA	18. avg.	—	Cherbourg
CRETE	9. jul.	—	Cherbourg	BOURDONNAIS	9. avg.	—	Havre
MAURETANIA	14. jul.	—	Cherbourg	AQUITANIA	23. avg.	—	Cherbourg
LA SAVOIE	14. jul.	—	Havre	ZEELAND	23. avg.	—	Cherbourg
P. MATOIKO	14. jul.	—	Genoa	OLYMPIC	13. avg.	—	Havre
LAPLAND	16. jul.	—	Cherbourg	LA SAVOIE	16. avg.	—	Havre
OLYMPIC	16. jul.	—	Cherbourg	LEOPOLDINA	16. avg.	—	Havre
ARGENTINA	21. jul.	—	Cherbourg	PARIS	17. avg.	—	Havre
SAXONIA	23. jul.	—	Cherbourg	LAPLAND	20. avg.	—	Cherbourg
FINLAND	23. jul.	—	Cherbourg	LA TOURNAINE	20. avg.	—	Havre
WICHAMBEAU	25. jul.	—	Havre	AQUITANIA	23. avg.	—	Cherbourg
LA TOURNAINE	26. jul.	—	Cherbourg	AMERICA	24. avg.	—	Cherbourg
				FRANCE	25. avg.	—	Havre
				WASHINGTON	25. avg.	—	Cherbourg
				ADRIATIC	31. avg.	—	Cherbourg

Glede cen za vome listke in vse druge pojase, obrnite se na tvrdko FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY

Direktna služba iz New Yorka in Bostona v Napoli in Genova. Karte do Palermo in Mesine.

VELIKI PARNIK NA LVA VIJAKA.

POCAHONTAS" odpluje sredi julija

Cene za Napoli in Genova: Kabine \$150 naprej, 3. razred \$85 in \$5 voj. danka.

IZBORNA SLUŽBA — KRAJNE DOBROSTI

Oddelki za putnike: 46 BROADWAY, NEW YORK.

Oddelki za prtljago: 120 BROADWAY, NEW YORK.

NAREDBA GENERAL.

JUGOSL. KONZULATA

Vsak bo lahko dobil potni list, kdor ima dokaze, da je v resnici jugoslovanski podanik.

Soglasno z zadnjim odlokom ministrstva za zunanje zadeve bo konzulat izdal potne liste vsem izjavljanim kraljevine Srbov, Slovencev in Hrvatov, ki bodo svojim prošnjam za potni list priložili tudi zadostne dokaze o jugoslovanskem državljanstvu.

Ko se bo konzulat prepričal, da se predloženi dokumenti pristni in zadostni, bo dobil prosilec potni list. V slučaju, da bi pa nastali kakšni pomanjkljivosti, bo izdan potni list šele z dovoljenjem ministrstva.

Ker je število prosilcev ogromno in z vsakim dnem narašča, ni konzulat mogoče takoj opraviti vsega dela, toda polagoma bodo prišli vsi na vrsto. Nihče naj ne kupi šifkate prej, predno se osebno ne zgleda na konzulatu ter dobi potni list.

V vsakem drugem slučaju ne bo konzulat prevzel nobene odgovornosti za čakanje v New Yorku, iz čee ladja, za katero so vzeli karto, odpluje brez njih.

V dokaz državljanstva je treba predložiti: stari potni list, domovnico, vojaško knjižico, delavsko knjižico, krstni list ali potrdilo okrajnega sodišča v starem kraju. Kdor tega nima, bo dobil potni list šele s posebnim dovoljenjem iz ministrstva.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

COLUMBIA 29. junja

PRES. WILSON 1. julija

Cene za Trst, Reka in Dubrovnik — \$100, in \$110.

Potom listov izdanih za vsa kraja v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkožne ugodnosti prvga, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHILIPS BROTHERS & CO.

Passenger Department

4 West Street - New York

CASA WASS WASS WASS WASS WASS

NOVE COLUMBIA PLOŠCE po 85c.

44023) Mili svonček, petje	E4232) Drummers parade marš.
44024) Naprej zastave slave.	E4233) Miller daughter of the forest.
44025) Na tujih tleh, petje.	E4998) Radecki marš, vojaška.
44026) Ko bi mi ljubiti vedel.	E4999) Oesterreich militär marš.
44027) Še enkrat Te obljubim.	E7000) 22. Regiment, marš.
44028) Nedolžno oko, petje.	E7001) Grenadier marš, vojaška.
44029) Hausmaistera v telstru.	E1654) Holzschekerbaum marš.
44030) Špela pečenko jedla, salija.	E1655) Hoch vom Dachstein marš.
44031) Špela in Miska iz Domžal.	E2117) Schillerlieder marš, vojaška.
44032) Zastjubi se je vrabec, salija.	E1656) Hop, hop, Schneepolka.
44033) Družinske sladkosti v Clevelandu.	E4095) Beautiful Girl, polka.
44034) Od kod je Špela doma, salija.	E1657) Sky Rocket Gallop.
Nemška vojaška godba.	E2118) Auf der Alm, valcer.
E1651) Rommiger marš, vojaška.	E2200) Na zdravi pohod, marš.
E1652) Aus dem Hochgebirg, valcer.	E2201) Jesto se povidam, marš.

Po dolgem času smo dobili prave nemške plošče, vojaška godba prve vrste, kraml vojaški marš in valcerji. Dobili smo jih par tisoč. Pravi glasni Columbia gramofoni od \$30.00 do \$85.00. Cenik v vseh jezikih vam poljčno brezplačno. Ko naročite blago, nam dajte točni expresni naslov, da blago prej dobite. Naročbo in denar (money order) pošljite na: IVAN PAJK, Columbia Gramofon Dept. 24 Main St., Conemaugh, Pa.

CUNARD-ANCHOR

Največji, najhitrejši parniki na svetu. Izborna postrežba potnikom. V vašem mestu ali bližini je lokalni agent.

V JUGOSLAVIJO, MADŽARSKO, RUMUNSKO IN BULGARSKO.

CALABRIA

27. JULIJA

Vozni list za Dubrovnik, Trst ali Reko \$100. Vojni davek \$5.00.

Prsko Cherbourg: 30. junja

AQUITANIA 5. julija

MAURETANIA 14. julija

HAMBURG